

slovenska DRŽAVA

FOR A FREE SLOVENIA

FRANKFURTER ALLGEMEINE ZEITUNG: ČRTA POD SISTEMOM SAMOUPRAVLJANJA

Na kongresu samoupravljanja (v drugi polovici junija v Beogradu) je rekel stari partizanski vodja Vukmanović-Tempo: »Ze sedem let imamo novo ustavo s pravili za samoupravljanje, ze pet ali šest let imamo zakon o združenem delu, ze skoraj prav tako dolgo gradijo delegatski sistem — pa še vedno ostaja največ stvari na papirju in sistem ne deluje. Ze deset let iščejo pot, da bi določili osebne dohodek, pa je še niso našli. Vse to bi bili lahko uredili že pred 20 ali 30 leti, ker končno so komunisti v Jugoslaviji na oblasti že od leta 1945.«

FRANKFURTER ALLGEMEINE ZEITUNG, Frankfurt, 22. Jun. 81/3.

LETNIK XXXX. — VOLUME XXXX. SEPT. — OKT. 1981 PUBLISHED MONTHLY BY: SLOVENIAN NATIONAL FEDERATION OF CANADA, 646 EUCLID AVE., TORONTO, ONT., CANADA, M6G 2T5 ŠTEV. 9. & 10. — No. 9 & 10

Vladimir Mauko, urednik Slovenske Države — 60 letnik. Glej poročilo o slavnostnem kosilu na tretji strani.

O nesmislu ameriške pomoči SFRJ

»Se hušja zmeta za Združene države (kako brez kakih pogojev podpirati Tretji svet, od pis.) pa je, dajati pomoč za tujino — ali posojila — državam, ki jim vladajo komunisti. Tako ravnanje bo počulo nekommunistične prejemnike podpor, da lahko ubirajo po mili volji kakršno koli pot, pa bodo še vedno dobivali naš denar. A važnejše je, da izboljševanje usode narodov pod komunistično vlado ni v naš prid. Čim prej bo postala dovolj nezgodna, da bo sprožila prevrat, tem boljše za nas. Juoslavijo pogosto navajajo za primer, kako je naš denar obvaroval kako državo, da ni postala sovjetski satelit. Ali bi bilo z Jugoslavijo tako, če ji ne bi bili pomagali mi, je uganjanje. A tudi če bila postala satelit, bi eden tak več na Balkanu ne pomenil dosti razlike. Južni Slovani bi najbrž utegnili biti bolj pripravljeni, upreti se svojim komunističnim vladarjem, če bi bili mi pustili, naj stvari gredo svojo pot... Dokler ne bomo jasno pokazali, da komunistične vlade ne bodo prejemale našega denarja, pač pa da ga bodo deležni tisti, ki se jim upirajo, bomo jemali pogum za revolucijo tam, kjer bi nam najbolj koristila...« (National Review, New York, 24. julija 1981).

We Quote:

Page 24 — The Catholic Register — October 17 — 1981

APPARITIONS OF MARY ALLEGED

Yugoslavia faces new dissent

By John Phillips

Rumbles of discontent have been reverberating across Yugoslavia's Catholic rural areas in recent weeks. While triggered by events in Poland, the unrest has even more religious overtones, including reported appearances of the Blessed Virgin Mary to six farm children.

Priests and nuns have been jailed, beaten and physically abused, and the parish priest of Medjugorje, where Mary's appearance is thought to have taken place, was arrested, according to an Agence France Presse report.

They were accused of anti-state activities and "clerical-nationalist political manipulation." Stripped of Marxist jargon, their crime was helping to feed the more than 40,000 people a day who descend on Medjugorje.

Since August the area has been the centre of intense devotion, with all-night prayers, perpetual exposition of the Blessed Sacrament, Marian devotions, and round-the-clock confessions.

The Belgrade government, headed by Sergije Krajger, has ordered the police to subdue all public religious outpourings. The Vienna-based *Apa Austria Presse Agentur* reports that enormous pious gatherings, such as the one at Medjugorje, give lie to the communist claim that most Yugoslavians now believe in Marxist dialectical materialism, instead of Christianity.

Church activity dangerous?

The party fears that Church activities in rural areas could lead to a Polish-style upheaval, the London *Economist* speculates. And a big worry at the moment is that a spin-off from Medjugorje could arouse the normally passive industrial trade union members into making demands for more freedom.

Franc Setine, the communist leader in heavily Catholic Slovenia, has warned the bishops and clergy that "Yugoslavia was not Poland." And in a public statement to Church

authorities he cautions them not to imitate their Polish counterparts.

Along with the awakened religious fervor has come farmer demands for higher prices and access to the same supplies given the inefficient and near-bankrupt state farms. So the countryside seethes and bubbles.

Just as worrying to Mr. Krajger and his colleagues is the fear that the Soviets may use the religious resurgence as an excuse to invade the country, the *Economist* says. While Yugoslavia is a communist state, it is not controlled directly by Moscow.

Hard-line attitude

Another irritant is a new hard-line attitude adopted by the bishops. They have refused to condemn the reported Medjugorje apparition, while the Bishop of Mostar says the event may have taken place but it has not been proved.

Almost overnight the Catholic Church has become extremely popular in Yugoslavia, even among members of the state-dominated Orthodox Church. Returning visitors assert that weekday Masses in many areas no longer are sparsely attended, and young people are flocking to attend the many services held across the country to honor the Blessed Virgin Mary.

Teenagers often predominate in the throngs descending on Medjugorje, the unofficial shrine now ringed by the paramilitary to keep the kneeling, praying crowds from the hillside where Mary is said to have made several appearances during a two-week period late this summer.

The steadfastness of the children, aged eight to 16, has made a deep impression on many Yugoslavians. Despite heavy cross-questioning and constant ridicule, they have stuck to their story that Mary appeared in a pool of light, wearing a long grey dress and white cloak. Over her head was a wreath of stars.

John Phillips is editor of *Farm and Country* magazine.

OBISK PREVZVIŠENEGA ŠKOFA LJUBLJANSKEGA DR. ALOJZIJA ŠUŠTARJA

Ljubljanski nadškof prevzvišeni dr. Alojzij Šuštar, metropolit Slovenije, na obisku med Slovenci v Torontu.

Poletje je čas obiskov in počitnic. Napori vsakdanjega dela kličejo po spremembah, da se sprosti duh in telo. V vselem pričakovanju mineva čas, dokler ne stisnemo rok sorodnikov ali prijateljev. Tako naši dnevi zadobe nov smisel in pomen.

Tako posebno razpoloženje je vladalo letos med Slovenci v Torontu v času visokega obiska prevzvišenega nadškofa — slovenskega vladika — ki je stopil na Kanadsko tla v četrtek 27. avgusta v spremstvu č.g. Jošta Martelanca. V Torontu so ga pričakovali bratrance Ivan Zakrajšek z ženo Anje, sestrična Marija Zupančič z družino ter vsiverni Slovenci, ki se zbirajo pri cerkvah Marije Pomagaj in Marije Brezmadežne.

Čeprav je bil navaden delavnik, so ljudje napolnili cerkev in dvorano pri Mariji Pomagaj, kjer se je naprej ustavljal častiti gost. Med sveto mašo nas je g. nadškof prav po domače pozdravil. Župnijska skupnost je potrem pripravila slovesen sprejem v dvorani, kjer so nadškofa pozdravili zastopniki cerkvenih organizacij. Prvo srečanje so okrasile še slovenske narodne noše in lepo petje cerkvenega zbora. Prevzvišeni nadškof je v kratkem nagoru izjavil, da prihaja k Slovincem v Kanado kot prijatelj, vrhovni duhovni oče, ki si šteje v dolžnost skrbeti za svojo duhovno družino in jim posredovati podzdrav domovine.

Iskren pozdrav in domače škofove besede smo si vtisnili v trajen spomin. Spoznali smo v prevzvišenem škofu Suštarrju človeka visoke izobrazbe in človeškega dostojanstva, moža s

plemenitim srcem in tisto sveto iskrenostjo in zvestobo, ki prinaša ljudem svobodo srca in duha. Prišel je k nam kot nam enak. Kot zvesti otroci slovenske Cerkve smo se zbrali okrog svojega očeta, da so naberemo poguma in žive vere po njegovem zgledu. V dsolgi vrsti smo čakali, da stisnemo blagoslovljene roke v pozdrav. Za vsakega je bila domača beseda, prijazen nasmeh, za vsokupnost pa izreden praznik. S prevzvišenim nas je obiskala domovina.

Potem so sledili dnevi novih srečanj: v New Torontu pri Mariji Brezmadežni, Hamiltonu in okolici, v Montrealu in Winnipegu. V nedeljo 30. avgusta smo na Slovenskem letovišču skupno z g. nadškofom praznovali Baragov dan. Kljub nestalnemu vremenu smo se brali pri kapelici Marije Pomagaj k jutranju sveti maši, da počastimo spomin škofa Barage in skupno molimo za njegovo beatifikacijo.

Iz škofove pridige izstopa misel o službi Bogu. Svetniški Baraga je živel po geslu "Le eno je potrebno" — služiti Bogu in duše reševati. Msgr. dr. Alojzij Šuštar je Baragov rojak. Pri istem Krstnem kamnu, kjer je Baraga postal božji otrok, je krstna voda obila obraz sedanjega ljubljanskega nadškofa. Ko je po dolgih letih bivanja izven Slovenije božja Previdnost poklicala sina sončne Dolenske iz trebanjske fare na prestol ljubljanskih škofov, si je ta ob posvečenju izbral geslo "Božjo voljo spoštovati" — slediti predniku Baragi v njegovih stopinjah. Duše kličejo po osvežitvi vodi božjih resnic. Pri popoldanski slovesnosti ob Baragovem kipu spet slišimo besede o molitvi: za vse potrebe slovenske in vesoljne Cerkve, za vse, ki Ga zavračajo in nočejo sprejeti. V zahvali za dar vere je povezana nam vsem še skrb za ohranitev in širjenje božje nauka. Ljubezen pa nas vse združuje. Verno ljudstvo doma in po svetu je upanje Cerkve. V zdravi in živi cerkveni skupnosti je poročstvo naše bodočnosti.

Prevzvišeni g. nadškof in naš vladika! Hvala za dragoceni obisk. Naj vaše očetovske besede najdejo pot v naše dni, da bomo po vašem zgledu skušali vedno božjo voljo izpolnjevati, da bomo tako ostali zvesti Bogu in narodu.

Anica Resnik.

Novomašnik Lojze Podgrajšek, D.J.

Dne 20. septembra je imel pri fari Marije Pomažaj v Torontu ponovitev nove maše, katero je prvič daroval julija v Sloveniji pri Sv. Kunigundi na Pohorju, jezuit č.g. Lojze Podgrajšek.

Farna cerkev je bila ob tej priliki nabit polna, da bi s svojo udeležbo izrazila veselje nad dejstvom, da je slovenski narod ponovno podaril novega služabnika v službo Cerkve v času, ko so ti poklici tako redki. Po maši mu je številna mladina pod vodstvom Mladinskega kluba in s pomočjo Katoliške ženske zveze priredila navdse prisrčen sprejem v cerkveni dvorani. Na tem sprejemu, kakor tudi ob koncu slovesnosti v cerkvi, je novomašnika presenetila mladina z nekaj lepimi pesmimi v slovenskem jeziku, katere je to mladino naučil v zadnjih letih g. Lojze sam. Pri naši maši sami pa mu je lepo pel cerkveni pevski zbor.

Novomašnik Lojze Podgrajšek, D.J.

Mladinski klub se je s to prireditvijo želel izkazati hvaležnega č.g. Lojzetu za njegovo zanimanje pri farnem mladinskem odseku, pri katerem je kljub zaposlenosti pri težkih študijah zadnjih par let zelo navdušeno sodeloval.

Slovinci v Torontu želimo mlademu novomašniku veliko božjega blagoslova pri opravljanju njegovega plemenitega in vzvišenega poklica. Č.g. Podgrajšek bo ostal še kako leto v Torontu, da bo nadaljeval svoje redovniške študije, nato pa namerava iti v misijone v daljno Zambijo.

Novice iz Slovenije

Po Prosveti iz Chicaga, glasila SNPJ, in po Rodni grudi iz Ljubljane je razvidno, da je bil letosnji izseljeniški piknik v Škofji Loki porazno slabo obiskan. Izgleda, da so se izseljenci končno le zavedli, da kombinacija proslave dneva borcev z govori slavljenja socializma z njihovim piknikom ne gre dobro skupaj.

Po Naših Novinah iz Toronta tudi vidimo po članku Petar Kurticaiz SFRJ, da gre borba proti veri vedno bolj na ostrino. Cerkev je kriva vseh mogočih in nemogočih zločinov od srednjega veka naprej. V Zagrebu, po poročilih gornjega pisca, so duhovniki za časa inkvizicije ali dali zažgati ali drugače umoriti 7000 (sedem tisoč) lepih deklet in žena ker niso hotele spati z njimi. Kot je znano je inkvizicija, ki je bila med drugim državna ustanova, dala pomoriti kot nevernike in čarovnice v teku dvesto in več let približno deset

†Dr. Ing. Agr. Janez Gostinčar

Kar verjeti nismo mogli novici, da je nenadoma umrl 12. julija t.l. v Barceloni (Španija) g. Janez Gostinčar. Na vsakogar, ki se je srečal z njim v življenju, je "Johnny" napravil dober vtis. Bil je široko razgledan, zaveden Slovenec, skrben mož in oče ter dober prijatelj.

Rodil se je 1. avgusta 1924. v Dolu pri Ljubljani. Ko so Nemci zasedli njegov rojstni kraj, se je umaknil v Ljubljano, kjer je maturiral na realni gimnaziji. Stanoval je v Marjanišču, odkoder so ga Italijani odvlekli 1. 1942 v koncentracijsko taborišče Gonars. Poleg študija, je bil tudi zelo delaven v katoliških organizacijah: Marijina kongregacija, Slovenska Dijaška Zveza in pozneje Akademski Klub Straža. Rad je tudi igral na odru ali pa recitiral pri raznih prireditvah. Prof. Jože Peterlin in Dr. Ehrlich sta imela na "Johnija" v tistih težkih letih slovenske zgodovine močan vpliv.

Leta 1943 se je pridružil slovenskim Domobrancem in se z njimi umaknil ob koncu vojne na Koroško. On, ki vodi naša pota, mu je prizanesel, da ni bil vrnjen iz Vetrinja in bil pobit z več tisoč drugimi, ki so končali svojo življenjsko pot v Teharjih ali pa v Kočevskem rogu.

tisoč žrtev in to po celi srednji in zapadni Evropi. Napadi proti pokojnemu hrvaškemu nadškofu dr. A. Stepincu se nadaljujejo in so oblastniki v njihovi primitivnosti zopet v letu 1945/46. Slovenske škofove kličejo kot kake navadne kaplane na versko komisijo na poročanja in se morajo zagovarjati za vsako malenkost. Slovenskega metropolita in ljubljanskega nadškofa dr. A. Suštarrja so klicali v urade radi obiska pri izseljencih v Parizu. V Naših Novinah tudi beremo, da je dr. A. Suštarr ob obisku Amerike obiskal konzulate SFRJ v Torontu, Cleveland in Washington. Ako mu bo to kaj pomagalo, da ne bo klican na komisijo v Ljubljani, je težko reči.

Slovenski vladika, ljubljanski nadškof prevzvišeni dr. A. Suštarr ob sprejemu v New Torontu.

Dr. Rudolf Čuješ, znani „zadrukar“ in univerzitetni profesor v Antigonishu — N.S. na St. Francis Xavier univerzi je od 20—28 sept. letos na mednarodni konferenci zadržnih ved v Nemčiji v Frankfurtu in Marburgu/Lahn.

V jeseni 1945 je odšel v Italijo, kjer je upal, da bo lahko nadaljeval svoje študije. Ta želja se mu je uresničila, ko so Spanci sprejeli nad 100 študentov iz „Železne zavese“, da so mogli študirati na Madriški Univerzi. "Johnny" se je ves posvetil študiju: s svojo pridnostjo in močno voljo je dosegel, da je postal Ing. Agronomije in pozneje še doktor Agronomije.

Po končanih študijah je nastopil službo v Barceloni in je ostal pri istem podjetju do svoje smrti. Zaradi pridnosti in sposobnosti ter razumevanja do sočloveka je bil povsod zelo spoštovan; po nekaj letih je postal direktor podjetja. V Barceloni se je tudi poročil in si ustvaril svoj dom.

"Johnny" je bil tudi med prvimi, ki je podpisal "Slovensko Izjavo"; bil je vedno zagovornik samostojne slovenske države ter redno naročnik našega lista.

"Johnny"! Hvala za tvoj vzgled! Počivaj v miru nam pa izprosi milost, da bomo vstrajali na poti, ki si jo Ti tako polno živel. Hudo prizadeti družini naše iskreno sožalje.

Slovenski vladika, ljubljanski nadškof prevzvišeni dr. A. Suštarr ob sprejemu v New Torontu.

SLOVENSKO—KANADSKI SVET

vabi vse Slovence in Slovenke

na

KULTURNO AKADEMIJO

25. oktobra 1981. ob 5 uri popoldne v slovenski cerkveni dvorani na Manning ulici v Torontu,

— POSVEČENO SPOMINU

29. OKT. 1918; —

ko se je slovenski narod otresel več stoletne sužnosti in izjavil, da hoče biti na svoji zemlji svoj gospod.

NA SPOREDU:

recitacije in deklamacije, pevske točke ter SPOMINSKI GOVOR

SLOVENSKEGA PISATELJA

G. MIRKA JAVORNIKA

iz Washingtona D.C. — USA.

Prostovoljni prispevki — po akademiji okrepčila in prigrizek posebni prostor rezerviran za narodne noše vsi vljudno vabljeni

Slovensko-kanadski svet

POROČEVALEC

slovenska DRŽAVA

FOR A FREE SLOVENIA

Subscription rates
\$18.00 per year
65¢ single issue.

Advertising 1 column x 1" \$1.20

Published monthly by Slovenian National Federation of Canada
646 Eglinton Ave. Toronto

SLOVENSKA DRŽAVA izhaja prvič v mesecu

Letna naročilna značka: Za ZDA in Kanado \$18.-, za Argentino 65.- pesov, za Brazilijo 150.- kruzairov, za Anglijo 50.- šilingov, za Avstrijo 133 šillingov, za Avstralijo 6.25 avstr. £, za Italijo in Tvrz 2000.- lir, za Francijo 1500.- frankov.
Za podpisane članke odgovarja pisec. Ni nujno, da bi se avtorjeva nasranja morala skladati v celoti s mišljenjem uredništva in izdajatelja.
Cena za letalsko pošto po predhodnem dogovoru.

G. Stane Pleško, predsednik organizacije „Tabor“ govori o priliki romanja pri slovenskem križu v Midlandu.

Naše romanje k slovenskemu križu v Midlandu

V nedeljo 12. septembra letos so stotine naših rojakov poromali k slovenskemu križu v Midland, h križu, ki so ga postavili preživeli domobranci v spomin žrtvam komunistične revolucije v času sovražne okupacije in tudi v spomin drugim žrtvam druge svetovne vojne. Predsednik društva Tabor g. Stane Pleško je pri križu spregovoril naslednje besede, njim, ki so padli v spomin, nam pa v opomin in opozorilo.

Dragi slovenski romarji!

Se nikoli se mi ni zdelo, da ima beseda romar za nas Slovence tako velik pomen. 40 let je že, odkar je naš narod postal narod romarjev. Ob tej besedi navadno mislimo na pot h kakšni božjepotni cerkvi, kjer prosimo božjega ali Marijinega varstva, ali pa se zahvaljujemo za prejete milosti. Že od nekdaj so bila romanja, ali bi vsaj morala biti, združena z manjšimi ali večjimi žrtvami. Ker je trpljenje in žrtev tako viden delež našega človeka od začetka druge vojne, mislim, da ni preveč, če tudi druge poti imenujem romanja. Tako so Gorenjci in Stajerci že prve mesece vojne romali v taborišča ali izgnanstvo, ker so bili Slovenci; Dolenjci, Notranjci in Belokranjci so v množicah romali v internacijo, ker so hoteli živeti po božjih in človeških zakonih, ne pa v senci srpa in kladiva. In koliko naših bratov in sestri je moralo v temno noč, od koder se niso nikoli več vrnil! Kot ena sama velika družina smo maja 1945 odhajali čez Ljubelj, temu pa je sledilo tisto najbolj žalostno romanje našega naroda — prisilna vrnitev slovenskih fantov, mož in deklet v roke komunistom in v smrt. Tudi mi vsako leto romamo sem k cerkvi kanadskih mučencev, da se spominjamo naše bolečine. Pri vseh teh romanjih ni cerkve ne oltarja, vse to pa nadomešča velika žrtev, dostikrat največja žrtev darovanje življenja.

Prav je, če naj tej dolgi poti včasih malo počijemo, si izprašamo vest in pogledamo, kje smo. Ali smo še na pravi poti, ali pa smo morda zašli? Opazili bomo, da jih že veliko manjka: nekateri so legli k počitku, nekateri pa so opešali, ne od truda ali starosti, ampak zato, ker se nam predobro godi. V izobilju človek nerad misli na težke čase, šele trpljenje ga spravi na kolena in približa Bogu. Ker nam je misel na preteklost dostikrat odveč in nevšečna, pozabljamo na tiste tisoče naših bratov in prijateljev, ki so v borbi med Dobrim in Zlom, med Bogom in Satanom, darovali svoja življenja. Mnogi naši otroci ne vedo niti tega, zakaj smo zapustili dom, še manj, za kako velike dobrine in vzvišene ideje se je bil naš boj. Zato ni čudno, da mnogi zahajajo na nevarna pota. Ne vprašujemo, zakaj?, tudi ne: kdo je temu kriv? Nismo jim znali dopovedati, da smo biti včasih doma veliko bolj revni in dostikrat lačni, zato pa veliko srečnejši in bolj zadovoljni. Majhni in preprosti lestvice moralnih vrednot nismo postavljali na glavo. To se je zgodilo šele tu, ko smo se otresli lagerskega prahu, se navedli belega kruha in je dolar mnogim postal Bog. Ne samo po naših družinah, tudi v cerkvi je vedno manj govora o molitvi in žrtvah, zato je človeška družba in tudi naša slovenska družina po svetu vsak dan bolj mrzla in prazna. Vidimo, da je v svetu marsikaj narobe, a rešitev prepuščamo drugim, namesto da bi začeli pri sebi: želimo si dobrih duhovnikov

a poklicev ni vse zato, ker smo sami zavrgli načela, ki so temelj miru in sreče: misel na božjo bližino in iskrena evangeljska ljubezen med brati. Že zdavnaj nas nič več ne zaboli srce ob misli, če so drugi trpeli in umirali; ne prizadene nas dejstvo, da so mnogi še vedno preganjani in blateni zaradi pravice. Gledamo samo še nase, večina od nas ima vse, kar nam srce poželi, samoljubno pestujemo vsak svoj prav in iščemo napake drugih, nimamo pa srčne kulture in ljubezni,

kateré je dostikrat najmanj tam, kjer ima vsak svoj prav.

Dragi rojaki, to že ni več tista pot, na katero smo stopili, ko je bila sila! Treba bo potegniti noge iz močvirja modernega časa. Na tem našem romanju moramo stopiti nazaj na trdna tla odpovedi in poštenosti. Tam bomo spet srečali vzore naših mladih let, ki nas s svojo žrtvijo še prav posebno uče, kaj je prav. Ob tem vprašanju: kaj je prav?, ali, kdo je imel prav? — se nujno vrnemo nazaj, ker nikjer drugje ni odgovora. V času pred zimo bo 40 let, kar so začeli padati tisti prvi, ki nad seboj niso imeli drugega kot to, da so hoteli na svoji zemlji mirno in pošteno živeti. Tisti, ki so učili drugačen red, so jim to šteli za zločin ter jih obsojali na mčenje in smrt. Mučiti in ubiti človeka samo zato, ker drugače misli kot jaz, ali zato da mi ne bo mogel očitati, da nimam prav, je največji greh pa naj svet to prizna ali ne. In ubijali so jih za prazen nič, samo zato da so prišli na oblast

Pa pogledimo na drugo stran, kjer so tisti, za katere svet pravi, da so bili na pravi poti. Našli bomo pijance, norce in samomorilce. Ti so najbolj jassen odgovor na vprašanje: kdo je imel prav? Kdor tega ne razume, je s pametjo skregan.

Pa so le tudi med nami, ki pozabljajo na te žrtve. Niti ni več časa za kratko misel nanje, da o kakšnem delu ali majhni žrtvi sploh ne zglubljam besed. Koliko jih je, ki bi danes morali biti tu, pa imajo na desetine izgovorov, zakaj ne morejo priti... Naši bratje pa so imeli čas dati svoja mlada življenja, morda s tiho solzo v očeh, a trdno prepričani, da bo iz te nedolžno prelite krvi zrasla lepša bodočnost.

Zdravimo se že vendar, dokler je še čas! Preberimo imena na teh kamnih in pomislimo, kaj pomenijo. Za temi imeni so pokopani vzori in zdrobljeni upi, so uglasile oči in prestreljena srca. Ti ne morejo govoriti, zato moramo o njihovi žrtvi govoriti mi, ali pa bodo spregovorili kamni. Ne delajmo si nobenih utvar, da se bo

že nekako uredilo. Družba, kjer hudo bija zmaguje največ zato, ker se večini ne zdi vredno braniti pravico, gre nasproti hudim viharjem. Morda jih mi ne bomo vdruživ doživeli, bodo jih pa naši otroci. Takrat bodo spet s krvjo pisana imena, druga kot so na kamnih pred nami, toda pomen bo isti, s to razliko morda, da ne bo nikogar, ki bo h kakemu znamenju romal v njihov spomin.

Mislimo na to možnost, ko nam je dobro in učimo se od tistih, ki so vse žrtvovali za druge. Slava vsem, katerim beseda Bog ni bila prazna beseda, zato so imeli moč, da so v božjem strahu živeli, ob času preizkušnje pa našli pogum, da so za vero in narod umrli. Velika je bila žrtev, gotovo največ, kar bo slovenski narod v večnosti mogel položiti pred prestol Vsemogočnega, a če te žrtve ne cenimo, tudi lepše bodočnosti ne bomo dočakali.

Slava jim!

• Torontski „Fantje“ vasovali v Clevelandu.

Veseli in navdušeni smo 12. septembra letos pohiteli v Cleveland na skupni jesenski koncert s tamkajšnjimi „Fanti“.

Zakaj pa bi ne bili veseli in dobre volje, saj je bil lep sončen dan. Slovenski narodni dom na St. Claire ulici je bil premajhen za ta večer. Posebno svečanost je nudil visoki obisk, kot sta osebnosti clevelandskega škofa Anthony Pilla in slovenskega priljubljenega senatorja g. Frank J. Lauscheta. Z obiskom teh dveh se je važnost koncerta še povečala.

zapelj tisto lepo Tomčevo „Mi smo Dolenci, hej“. Ker nas je kar polovico pevcev Dolenjcev, smo lahko, tudi zategnili malo bolj po dolensko.

Poslušalci so z velikim navdušenjem sprejemali pesem za pesmijo. Ob zaključku koncerta smo zapeli dve pesmi skupno, torontski in clevelandski „Fantje“.

Clevelandskim fantom velja naša prisrčna zahvala za povabilo, vso skrb in „postrežbo“.

Upamo in želimo, da bi prišlo bodoče še večkrat do takega lepega in veselega srečanja, da bi doživeli še več takih skupnih sončnih slovenskih dni!

Pozdravljamo vse —

„Fantje na vasi“ - iz Toronta.

• Prisrčna voščila naše uprave in uredništva ge. Karolini Rak k njeni 90-letnici, ki jo bo praznovala 13. oktobra letos. Kdorkoli jo pozna, ne more verjeti tej številki, saj je tako mladostna in čila, ko se vendar tako gihčno suče po vrtu in kuhinji.

Rodila se je v družini Hujan v Zgornjem Kašlju pri Devici Mariji v Polju, kjer je oče — za družine voljo —, moral poleg kmetovanja delati še v tovarni. Poročila se je z železniškim uslužbencem in se preselila v Vevče, kje je imela v srečnem zakonu pet otrok: Vinka, Anico — poročeno Žumer, pokovisoki obisk, kot sta osebnosti clevelandskega škofa Anthony Pilla in slovenskega priljubljenega senatorja g. Frank J. Lauscheta. Z obiskom teh dveh se je važnost koncerta še povečala.

V prvem odmoru je prišel v dvorano v spremstvu clevelandске duhovščine ljubljanski nadškof in slovenski vladika dr. Alojzij Suštar. Njegov nenaden prihod je povzročil, da je navdušenje v dvorani doseglo svoj višek. Torontski „Fantje“ so mu

slavljenki, ki se pridno vrtili po vrtu in kuhinji, mnogo bere in poslušajo radio in televizijo, želimo

še polno številnih let udarnosti in razgibanosti in radi razglasimo njen predpis za dolgo življenje: bodi aktiven in vzdržni se preprirov, ne kadi in drži se v stran od kozarca, kolikor se da! Na mnoga leta, vam kličem, gospa Karla! S.D.

NA AMERIŠKIH BREZJAH V LEMONTU

Berwyn, 11. septembra 1981

V četrtek 3. septembra smo imeli čast pozdraviti na ameriških Brezjah v Lemontu ljubljanskega nadškofa dr. Alojzija Suštarja. Ob sedmih zvečer je imel v samostanski cerkvi Marije Pomagaj slovesno sv. mašo za slovenske rojake iz Chicaga, Jolietta in okolice.

Pred mašo so ga v cerkvi pozdravili učenci slovenskih sobotnih šol iz Jolietta in Chicaga. V svojem pozdravu so mu izrekli dobrodošlico ter mu želeli, da bi se dobro počutil med nami ter odnesel lepe spomine na njegov obisk v Lemontu.

Slovesnost škofove maše je zelo povzdignil s svojim petjem zbor „Slovenska pesem“ ki je na ta način predstavljal čikaško in joliettsko slovensko skupnost. Pevovodja tega zbora p.dr. Vendelin Špendov je izbral pesmi takšne, da so pri nekaterih mogli sodelovati navzoči rojaki.

V spomin nato mašo nam je prezvišeni po maši razdelil spominske podobice ki so bile izdane ob priliki njegovega škofovskega posvečenja 13. aprila 1980 v Ljubljani.

Ludvik Jelenc

PROSIMO, PORAVNAJTE NAROČNINO! PODPRITE VAŠ LIST!

Canada Post Canada

Bilo je stegnjeno za skoraj 3 leta.

Ponovna raztegnitev ni več mogoča.

Ni vas treba spomniti, da skoraj vse stane danes dosti več kot pa je stalo pred 3 leti, — ob času zadnjega zvišanja poštnih cen.

Toda, predstavljate so lahko, za koliko se je dvignila cena upravljanja poštnega sistema, ki služi drugi največji državi na svetu.

Cene upravljanja in nabava petrolejskih olj za ogromni prevozniki sistem, cene neobhodno potrebnih strojev in cene delavne sile so se zelo dvignile.

Navzlic našim najboljšim prizadevanjem, so ti skupni povzročitelji teh zvišanih delovnih stroškov pripeljali Kanadski Poštni urad do točke, da isti nima več zadostnih denarnih sredstev, potrebnih za postopni in važni korak, podvzet za izboljšanje uslužnosti.

Nekaj korakov, ki jih nameravamo storiti so: predstaviti bolj natančno kvalitno nadzorstvo vodeno v bolj enakomerne instalne poštnje uslužnosti znotraj Kanade.

Vpostavliti novi način uslužnosti — vodenja, ki bo izboljšal zaupanje v isto. Razširiti dostavo pošte v mnogih krajih in nuditi bolj popolne uslužnosti.

Povečanje že obstoječe posebnih poštnih uslužnosti kot so „Priority Post, Special Delivery in Electronic Mail“.

Podvzetje pravih ukrepov.

V kratkem bo postala kanadska Pošta („Canada Post“) ljudska korporacija, ki bo imela svobodo delovanja kot bolj odgovorno in bolj uspešno podjetje in bo imela obstoječo možnost, da ne bo več podpirana roka vlade, ki bi še vedno zahtevala obtežljive davkoplačevalcev.

Toda nobeno trgovsko podjetje ne more biti uspešno ali zdravo, če ne vidi in ne priznava in ne osvoji ekonomskih možnosti, v katerih mora delovati.

Trenutne možnosti so take, da obstoječe poštné cene ne odsevajo višine stroškov, ki bi zadostili uspešnemu delovanju kanadskih poštnih uslužnosti, tako kot bi to bilo pričakovati.

Prav zaradi tega Kanadska Pošta načrtuje vpostavitve novih poštnih cen kmalu v novem letu.

Nekaj teh načrtovanih cen lahko vidite v naslednji razpredelnici:

Prvo razredna pisma v Kanadi	0-30 gm	30¢
Prvo razredna pisma v U.S.A.	0-30 gm	35¢
Zavojna pošta v istem kraju	1 kg	\$1.10
Prvo razredna zavojna pošta od Montreala do Vancouvera	1 kg	\$3.35
Special Delivery		
\$1.- in prvorazredna pošta		

„Canada Post“ ima narodno odgovornost nuditi najbolj odgovorno in celotno možno poštno uslužnost. Vpostavitev teh novih poštnih cen je potrebno, če so njeni dohodki pripeljani bliže stvarnosti poslovalnih stroškov... potrebnost, da se olajša pritisk izgube na davkoplačevalce. In najvažnejše pri vsem je, potreba pomagati „Kanadski Pošti“, da postane s pomočjo izboljšanih uslužnosti, ena izmed najboljših poštnih načinov na svetu.

Canada Post — vpostavlja stvari na pravo mesto za bodočnost.
Canada

UREDNIK SLOVENSKE DRŽAVE 60 LETNIK

Tribute to Vladimir Mauko, President of E.P.A.O. & Secretary of C.E.P.F.

By Dr. J.M. KIRSCHBAUM
president of C.E.P.F.
Sunday, September 27, 1981

The Ethnic Press Association of Ontario and the Slovenian National Federation considered it appropriate to pay tribute to a dedicated Canadian citizen and a fervent Slovenian patriot on his 60th birthday. The attendance at the banquet of so many prominent personalities from the Ontario Government and letters from members of the Federal Government as well as greetings from the City Council attest to the prestige and recognition of Mr. Mauko, not only in his own community but also among other Canadians and Governemnts on all three levels.

Vladimir Mauko

And justly so — Vladimir Mauko made many contributions to Canadian life during the past 30 years. If his main activities have been in the field of the ethnic press and ethnic organizations, including the Slovenian one, it was a contribution to Canadian life. For nearly one hundred years, immigrants from many European countries were coming to Canada to open to civilization the West, to work on farms and in mines and rarely their contribution was recognized. It was the ethnic press, which was fighting for the

Na slavnostno večerjo so prišli tudi ti, da počaste slavljenca...

Prišli so, da se udeležijo slavljenčeve večerje tudi te osebnosti: G. in ga. Jury Shimko, član pokrajinskega parlamenta, ki je zastopal premierja g. William G. Davisa in prinesel posebno spominsko plaketo za slavljenca; dalje g. John Yaremko, bivši minister ontarijske vlade (sedaj sodnik za razsojanje spornih točk pri Ontario Liquor Board); g. Allan Grossman, bivši minister ontarijske vlade (sedaj sodnik za pritožbe potrošnikov); ga. Douglas Jennings, predsednica „Canadian Scene“, ki zbira material za etnične časopise in radio ter televizijo; ga. Barbara Osler, bivša predsednica od iste organizacije; gđc. Ruth Gordon, urednica „Canadian Scene“; g. Tony Ruprecht, član ontarijskega parlamenta in zastopnik vodje opozicije g. S. Smitha; občinski svetovalec za okrožje 9, g. Tony O'Donahue, ki je zastopal torontsko mestno občino in od nje prinesel posebno darilo slavljenca; občinski svetovalec za 1. okrožje mesta Toronto William Boychuk; iz Ottawe pa je prišel g. Michael Lamoureux, special assistant — multiculturalism s soprogo, ki je prinesel posebne pozdrave vodje federalne opozicije g. Joe Clarka; prav tako je prišel iz prestolnice g. Stan Zibala, višji uradnik na oddelku ministerstva za notranje zadeve, ki je slavljenca prinesel pozdrave bivšega kolega iz tiskovne

recognition and the right place of the ethnic groups in Canadian society and Vladimir Mauko was always a member of the delegations which were submitting memoranda to the Federal Government on this subject. Somw have even his signature, as he was also Secretary and President of the Canada Ethnic Press Federation. No doubt, this was pour contribution to the Multicultural Policy.

In the Province of Ontario, Vladimir Mauko has been one of the most dedicated and hard-working representatives of the ethnic groups and of the ethnic press. Not only as President for many years but also as an organizer, or participant, of many activities and programmes aiming at good citizenship and preservation of cultural heritage of all Canadians. The prestige he enjoys was well deserved. It is the result of many sacrifices, dedication and hard work for the common goal and common interests.

I feel that on this occasion when we are paying him tribute on his 60th Birthday, we also should mention his contribution in the ideological field. The world is divided and countries of origin of many Canadians suffer under Communist totalitarian regimes or occupation. In the democratic countries not many realize that fighting for liberation from the Communist oppression is also a struggle for maintaining freedom in democratic countries including Canada. As Editor and representative of the Ethnic Press, Vladimir Mauko did not miss any opportunity to remind other Canadians that in this divided world we must stand uncompromisingly for freedom and democracy and should not forget that over 100 million people in Central and Eastern Europe not only suffer under foreign domination but also their resources are used against the free world.

It is my great pleasure to extend our best wishes on behalf of the Canada Ethnic Press Federation to my friend, Vladimir Mauko. May the Lord give him good health and strength to continue in his meritorious work for many years to come.

organizacije g. Frank Glogovskega, ki je sedaj sodnik v prizivnem deportacijskem sodišču federalne vlade; ter g. Julius Hayman, kot zastopnik Ontario Government Advisory Council on Multiculturalism in Citizenship. Posebna zahvala pa gre č.g. župniku Francetu Turku, ki je pred slavnostnim banketom molil občuteno molitev, posvečeno preteklemu delu slavljenca. Za to res posebno gesto, prisrčna hvala č.g. France.

E.B.

Darila za slavljenca so bila:

Od Canadian Ethnic Press Association držalnik - stojalo za na mizo z dvema peresnikoma, toplomerom in barometrom s posvetilom: „To our president Vladimir Mauko on his 60th birthday. — E.P.A.O. September 17th 1981.“, Slovenska narodna zveza mu je poklonila pozlačeno švicarsko nalivno pero „Madison — Caran d'ache“, Mladinski odsek SNZ mu je poklonil plaketo „Slovensko nagrado za 1981“ z naslednjim posvetilom:

SLOVENSKA NAGRADA '81 podeljena g. Vladimiru Mauko za njegovo nesebično delo zadnjih 30 let za ohranjanje slovenske besede in vzbujanje slovenske narodne zavesti v Torontu — Sept, 1981 — Kanada

kakor tudi spominsko knjigo s

Govor gospoda Ludvika Jamnika na slavnostnem banketu.

Mr. Chairman! Ladies and gentlemen! Rev. Father! Distinguished guests!

There are certain occasions in which one can express far better in his or her own native language. This friendly gathering warrants such approach and I will, with your permission, continue in my native slovenian language. Thank you!

Dragi prijatelji!

Nimam namena obhoditi pota slavljenčeve mladosti. Povem le to, da se je rodil v Vitomarcih pri Sv. Andražu v Slovenskih goricah in končal učiteljske v Ljubljani. Poznam ga že iz onih dni, ko smo se brezskrbni, mladi ubirali melodije nasmejane pomladi. Čez to cvetočo pomlad pa je zavel vihar sovraštva, razdejanje in smrt.

Rad bi na kratko osvetlil vrednote, ki so ga vodile v življenju, oblikovale njegove življenjske poglede, nagibale k vztrajnemu delu za lepšo bodočnost, kjer bo vladala strpnost tako med poedinci kot narodi.

Ce je, kakor pravijo, idealizem v zrelih letih uresničena zamisel mladosti, potem to v polni meri velja za g. Vladimira Mauka, dolgoletnega urednika „Slovenske države“, edinega slovenskega lista, ki se že vsa leta izhajanja neustrašeno in odkrito bori za osvoboditev snovno in duhovno zasužnjene slovenskega naroda v domovini, za združitev slovenskega narodnega ozemlja, za slovensko narodno neodvisnost, vsebinsko izraženo v slovenskem državnem gibanju.

Že kot učiteljskišček se je iztrgal iz krajevnega partikularizma, ki ga nam neprijazni tujci po znanem načelu: divide et impera! že dolga stoletja načrtno vsiljujejo, in se priključil mlajšemu slovenskemu dijaškemu rodu, ki je opogumljen s prisego na Slomškovem grobu, doživeto izpovedal osrednjo slovensko misel, zavestno kreplil in širil vseslovensko narodno idejo, ki išče svojo vsestransko rast in uresničitve v lastni državi.

Izsolal se je za učitelja slovenske mladine, vendar so mu vojni dogodki in po kominterni slovenskemu narodu vsiljena komunistična, neosvobodilna revolucija preprečili to vzvišeno vzgojno narodno delo.

Pridružil se je tisočim slovenskim političnim beguncem. Nepoznana pot ga je vodila daleč proč od rodne slovenske zemlje v Kanado, kjer se je že takoj v začetku vključil v kanadsko javno življenje. S svojo izredno prirodno iznajdljivostjo in vsestransko delavnostjo, si je pridobil priznanje, ugled in spoštovanje tako pri provincialni ontarijski, kot federalni kanadski vladi.

V g. Vladimiru Mauku imamo Slovenci osebno skromnega, nevsiiljivega, iskrenega slovenskega ambasadorja, ki seznanja kanadski svet in po njem svetovno javnost o zasužnjem slovenskem narodu, o njegovi problematiki in o njegovih težnjah in prizadevan-

jih po svobodi in neodvisnosti. Eden izmed mnogih uspehov njegove vsestranske delavnosti je tudi izdaja knjige v angleškem jeziku: „This is Slovenia“, s katero smo seznanjali in še danes seznanjamo svet o slovenskem narodu.

Kot učitelju mu ni bilo dano, da bi učil slovensko mladino v domovini. Verjetno tudi bi bil razred za njegove izredne načrte, zamisli in usposobljenost premajhen.

Kot urednik „Slovenske države“ pa je postal neustrašen učitelj, glasnik in buditelj slovenskemu narodu v domovini, zamejstvu in zdomstvu.

V daljnji in bližnji zgodovini so znani primeri, ko so se poedinci zavedali svojih izvirnih, izrednih stvaritev, ki bodo prerastle čas in postale tako rekoč nesmrtni. Rimski pesnik Horacij si je s svojo izvirno pesniško stvaritvijo zgradil spomenik, ki, kakor sam pravi, ga ne bo uničil čas. Podobno idejo naletimo tudi pri Prešernu in drugih slovenskih pesnikih in pisateljih. Tudi naš slavljenec si je s svojim vsestranskim delom postavil spomenik, zgrajen z vsposbudnimi in posnemanja vrednimi vrtilinami. Katere so te vrline? Predvsem:

- neomajna vera, da je življenje posameznika in narodov v božjih rokah;
- neizmerna ljubezen do snovno in duhovno zasužnjene slovenskega naroda, do zapostavljene, danes pod komunistično diktaturo malo spoštovanega slovenskega jezika v domovini, do rodne zemlje Slovenije;
- trdno upanje, da bo slovenski narod v bližnji bodočnosti doživel tako mero narodne svobode, katero že uživajo drugi številčno večji in manjši narodi;
- čut in vedna pripravljenost pomagati človeku brez ozira na njegovo življenjsko gledanje in prepričanje;
- iskrena hvaležnost do prisvojne nove krušne domovine Kanade!

Lep spomenik, tako rekoč iztrgan iz objema časovnega bledenja, pravcati kazipot sedanjemu in bodočim slovenskim rodovom.

Vse to pa je dosegel s pomočjo razumljive in uvidevne žene, gospe Marjole. Zato tudi njej iskreno čestitamo in se ji hkrati zahvalimo.

Zdaj Te pa, Vlado, v duhu povabim v Slovenske gorice, v Tvoj rojstni kraj, kjer Ti bom v vinskem hramu natočil v kozarec očiščene starine in zapel:

„Kol'kor kapljic tol'ko let, Bog Ti daj na svet živet...!“

To Ti iskreno žele prijatelji od blizu in daleč!

G. Ivan Boyko I. podpredsednik Etnične tiskovne zveze za Ontario poklanja na banketu z go. Mario Brodzki, tajnico, darilo predsedniku g. V. Mauku za 60-letnico.

posvetilom za 60-letnico, v katero so se vpisali (z različnimi posvetili) vsi udeleženci slavnostne večerje. Torontska občina mu je poklonila posebno samovezni. Dobil je več spominskih diplom ter posebno novo „stariške oblike“ švicarsko žepno uro (darilo družine g. Janka Kokola —). V imenu mladincev je spregovoril g. Andrej Pahulje in v

E.B.

TESTIMONIAL BANQUET in honour of: Mr. Vladimir MAUKO President of Ethnic Press Association of Ontario and Editor of Slovenska Država; published by: Slovenian National Federation of Canada.

Sunday, September 27th, 1981 at: the Linden Restaurant 1574 the Queensway Toronto, Ontario

on the occasion of his 60th birthday cocktails: 6:30 pm. dinner: 7:30 pm.

PROGRAMME: arrival of head table at 7:30 pm. dedication

toast to the Queen introduction of head table toast by Dr. Joseph Kirschbaum, President of Canadian Ethnic Press Federation

song: "Veter Nosi Resem Mojo" - by Silva and Marjan Kobrič.

toast on behalf of Slovenian National Federation - by Ludvik Jamnik.

song: "SREČO imam vsi želim" - by Silva and Marjan Kobrič

greetings by special guests and representatives toast by: Andrej Pahulje - on behalf of youth. Presentation of Slovenian Award for 1981 to the Jociant - by Civič RESČO M.C. Peter ČEKUTA.

Dragi Vlado! Ob svojem 60 letnem jubileju se lahko s ponosom oares na sadove svojega dolgoletnega postrvovalnega in nesebičnega dela za slovensko stvar, s katerim si sobi postavil življenjski spomenik. Bog Ti živi. Še na mnoga letna in uspešna leta! Vse najbolje ZA 60. Rojstni dan

Dragi Vlado! Ko bo naš Sloveniji enkrat zasijala resnična svoboda in bo vrasel en ali več slovenskih držav, za katero si da vse svoje življenjske moči, bo tvoje ime zapisano tudi v zgodovini Tvojega rodnega mesta MARIBORA.

April 27/81 To: Vladimir Mauko; With many thanks for your years of dedication to multiculturalism and the making of a nation. On behalf of Lily Cornish May I wish you many more years of continued success. Mrs. Terry O'Donahue - 11/16

Congratulations to Mr. Mauko Washington, Sept. 19, 1981 Dear Vlado: I am sorry for not being able to attend the celebration of your "meeting with Abraham." Looking back at what you achieved, in the first half of your life, through hard work and against enormous adversities for yourself, and through your zealous dedication for the Slovenian people, you can rightfully be proud. And proud of you are we all who know you as an upright man and a generous friend. My congratulations to this happy occasion of yours is a quote from Victor Hugo who wrote somewhere: "The fiftieth birthday marks the old age of youth, but the sixtieth one is the beginning of youth of the old age." From faraway, I raise my glass to you and to three decades of your unselfish endeavors in "Slovenska Država" for the realization of our common ideal - the freedom and independence of Slovenia! Yours, as ever, Ivanovic (Mirko Javernik) Slovenian Author Washington, DC.

OAA 191 OAA 192 SEP 23 2203 EST CTE 646 CNWB361(2116) (4-0617275266) PD 09/23/81 2113 ICS 1PMNZZ CSP 2029662160 ML TDMT WASHINGTON DC 9 09-23 0913P EST PMS VLADIMIR MAUKO CARE OF JOSEPH KIRSCHBAUM POST OFFICE BOX 250 TORONTO DOMINION CENTER TORONTO ONT CAN BT CONGRATULATIONS ON YOUR ACCOMPLISHMENTS. BEST WISHES FOR THE FUTURE CYRIL ZEBOT GEORGETOWN UNIVERSITY

I regret that I was not able to make it tonight for the testimonial banquet but I should like to join the quest in wishing you all the best for the years to come you find George EDITOR: Kalevala/Canada MAY YOU HAVE A BLESSED BIRTHDAY Greg Bonavia OTTAWA Sept 1981

BEST WISHES FROM VERA & LOJZE GREGORIČ from CHICAGO - USA. CN - CP TELEGRAM - 1981.26.9-5 P.M. DEAR VLADIMIR - REGRET THAT I CANNOT JOIN YOU & YOUR FRIENDS AT THE TESTIMONIAL BANQUET. - WISHING YOU ALL THE BEST ON YOUR 60-AT BIRTHDAY. DONT THINK ABOUT SLOWING DOWN - YOU ARE TO VALUABLE FOR THOSE OF US WHO ARE BELIVING IN A MULTICULTURAL CANADA.-HOPE TO SEE YOU UP ON THIS WAY MORE OFTEN IN THE FUTURE - YOURS, FRANK OBLJUBEK - PRESIDENT OF THUNDERBAY MULTICULTURAL ASSOCIATION TO: MR. Vladimir MAUKO, 1115 Bay St., TORONTO, M5S 2B3.

Province of Ontario To Be the Member of the Parliament of Ontario for District 3 extend my heartfelt congratulations on your 60th birthday

MR VLADIMIR MAUKO, PRES., ETHNIC PRESS ASSOC. OF ONT., C/O MR IVAN BOYKO 12 KENSDALE BLVD., APT 205 TORONTO ONT PHONE 259-2993 EMP544 LABAOTT TX TELTEX TOR O BT SEPT 25/81 WARMEST CONGRATULATIONS & WISHES OF CONTINUING GOOD HEALTH AND HAPPY LIFE TO YOU AND MRS MAUKO. HONOURABLE CHARLES CACCIA

To Be the Member of Parliament for District-114 Park extend my warmest wishes and best wishes on your 60th birthday

Neobjektivna objektivnost

Pred kratkim sem odkril dve knjigi, v katerih zapadni strokovnjaki ocenjujejo razmere v komunistični Jugoslaviji. Eno je napisala Stella Alexander pod naslovom "Church and state in Yugoslavia since 1945" (Cambridge University Press, 1979), drugo pa Sharon Zukin z naslovom "Beyond Marx and Tito. Theory and practice in Yugoslav socialism" (ista založba, 1975).

Obe avtorici sta živeli nekaj časa v Jugoslaviji, Stella Alexander doberšen del v Ljubljani in Zagrebu, Zukin v glavnem v Beogradu. Obe sta imeli stike tudi z osebam, ki niso bile člani komunistične partije in obe podajata za osebo, ki ni bila v tesni zvezi z dogodki, dokaj objektivno sliko; prva, položaja ver v komunistični državi, druga pa toliko hvaljenega sistema samoupravljanja. Kljub temu pa je očitno, da komunistična propaganda ni ostala brez vpliva, posebno še, ker dokumentacije žrtev komunizma ali ne obstajajo ali pa so težko dostopne (Stella Alexander navaja v literaturi dela o Stepincu in Zalarjevo študijo Yugoslav Communism). Nekaj primerov:

Stella Alexander piše o Rožmanu (str. 42):

"Konservativec tako v politiki kot v cerkvi je bil blizu klerikalni stranki. Nanj j močno vplival dr. Ehrlich od teološke fakultete v Ljubljani, mož odločno anti-komunističnih pogledov in ustanovitelj skrajnega desnega krila študentskega gibanja". Nikjer tudi ne omenja, da so komunisti podpirali naciste po napadu na Jugoslavijo, dokler ni Hitler napadel Sovjetske zveze. Vsekakor je morala postati nadležna režimu, s svojim raziskovanjem, ker so ji spomladi 1. 1972, ko je bila liberalizacija še na višku, odvzeli dovoljenje za nadaljevanje njenih raziskovanj in je zapustila Jugoslavijo.

Sharon Zukin je preživela večino časa v Beogradu in je, poleg drugega, zbirala svoje podatke tudi z ozkim stikom z desetimi družinami v Beogradu (pet iz višjega in pet in nižjega sloja). Predvsem prikazuje razlike med teorijo komunističnega samoupravljanja in med praktično izvedbo. Med njenim slovtvom ni Zalarjeve študije. Tako je lažje mogla nasesti propagandi, ko piše: "Kljub temu je značilno, da so bili edino partizani med tako zvanimi branitelji Jugoslavije, ki so se vzdržali ropanja, posiljevanja in verskega klanja." (str. 236).

Vse drugačne so seveda izkušnje oseb, ki so prevrat same doživele. Tako piše Ljubo Sirc v uvodu knjigo "The Yugoslav Economy under Self-management" (New York: St. Martin's Press, 1979):

"Druga sporna točka med nami (njegovo skupino odpora proti okupaciji) in komunisti je bila njihovo vztrajanje, da se nihče ne sme boriti proti zasedenim nemškim in italijanskim četam, če ne pripada Osvobodilni Fronti, ki so jo osvladali komunisti. "Dekret" Osvobodilne Fronte decembra 1941 je določil, da bodo "likvidirali" vsakega takega borca in komunisti so pobijali vse potencialne borce odpora, ki niso sprejeli njihove oblasti". (str. XIII).

Rudolf Čuješ

Dr. Ferdinand Kolednik

Preko Vidna na Primorskem je prispela žalostna vest, da je zadet od srčne kapi 1. septembra letos na Korškem v Podgorjah nenadoma odšel h Gospodu po svoje zazluzeno plačilo naš stalni naročnik in podpornik Dr. Ferdinand Kolednik.

Svojo obširno knjižnico je zapustil samostanu Stična, „Domus Christi“ na Korškem (dom za starejše duhovnike) pa samostanu Riinu pri Gradcu.

Naj mu bo lahka koroska zemlja. Sorodnikom naše globoko sožalje.

S.D.

Ontario

On the occasion of the celebration of your 60th Birthday and in grateful recognition of your outstanding contribution to your community, our province and our country, the people and the Government of Ontario join in honouring

VLADIMIR MAUKO

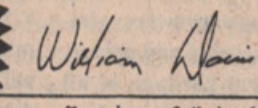
Publisher and Editor of "Slovenska Drzava"; Founding Member and President for the past eight years of the Ethnic Press Association of Ontario; former President and currently Secretary of the Canada Ethnic Press Federation, you have contributed immeasurably to strengthening your adopted land by promoting the tolerance, understanding and harmony among our people that are basic to the advancement and future of Canada.

This contribution to our society has been still furthered through serving as President of the Slovenian Canadian Federation, giving deeply of your time and means to fulfill the needs of your fellow members and to fostering the preservation of their beloved cultural heritage.

Today, your achievements stand as a measure of your vision, integrity, sound business acumen and commitment to responsible and objective journalism.

It is with gratitude that I express to you my warmest congratulations on this happy occasion and every good wish for continued success and fulfillment all the days of your life.

September 27, 1981

Premier of Ontario

Minister of Culture and Recreation / Ministère des Affaires culturelles et des Loisirs

September 24, 1981

Mr. Vladimir Mauko
c/o Ethnic Press Association of Ontario
1115 Bay Street
Toronto, Ontario
M5S 2B3

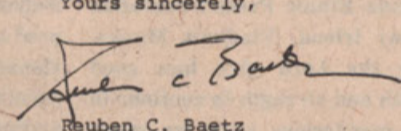
Dear Vladimir:

On this wonderful occasion I would like to extend to you and your colleagues my sincerest best wishes. It is with regret that I cannot be with you this afternoon to join in this great tribute to your past work with the Ethnic Press Association of Ontario and your services to the people of Ontario of all origins, races and creeds.

I wish you a happy 60th birthday and hope that the coming years will be as beneficial to you as you have been beneficial to all of us who call ourselves Canadian and cherish our origins.

I know I need not go into the great contribution you have made to the cause of the Ethnic Press Media in this Province - your colleagues are fully aware of this as you know.

With best personal regards.

Yours sincerely,

Reuben C. Baetz
Minister

The City of Toronto
Arthur C. Eggleton
Mayor

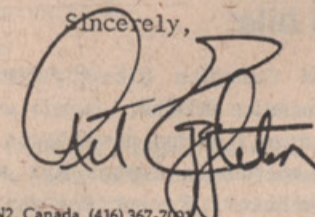
September 27, 1981.

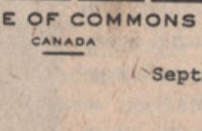
Mr. Vladimir Mauko,
President,
Ethnic Press Association
Of Ontario.

Dear Mr. Mauko:

On the occasion of your 60th birthday, I would like to wish you another full year of health and prosperity.

I am sorry that I cannot join you at your dinner this evening as I am attending a conference in Vancouver.

Sincerely,

Arthur C. Eggleton
Mayor
City Hall, Toronto M5H 2N2, Canada. (416) 367-7000

HOUSE OF COMMONS
CANADA

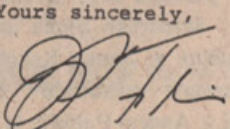
September 21, 1981

Mr. Ivan Boyko
First Vice-President
Ethnic Press Association of Ontario
1115 Bay Street
Toronto, Ontario
M5S 2B3

Dear Mr. Boyko:

Thank you for your letter of September 1, 1981, concerning the testimonial banquet being held in honour of Mr. Vladimir Mauko.

Unfortunately, I will be unable to attend this event, however, I hope that Mr. Mauko will accept the enclosed certificate in commemoration of the event, and that you will pass on my very best wishes to him.

Yours sincerely,

Jesse P. Flis, M.P.
Parkdale-High Park

Ontario

Minister of Industry and Tourism

September 27, 1981

Mr. Ivan Boyko
First Vice-President
Ethnic Press Association
of Ontario
1115 Bay Street
Toronto, Ontario
M5S 2B3

Dear *Jim*,

I sincerely regret that I cannot join you this evening in paying tribute to Vladimir Mauko on the occasion of his 60th birthday.

Mr. Mauko's continued dedication to the ethnic press and multiculturalism for more than 30 years is an outstanding example of the contribution which those from other lands make to our Canadian mosaic.

The long relationship which the Grossman family has enjoyed with Mr. Mauko is one which we greatly cherish.

I would be most appreciative if you would extend to Vladimir Mauko my congratulations and warmest wishes for happiness and fulfilment in the years ahead.

Yours very truly,

Larry Grossman
Minister.

THE SENATE
CANADA

September 25, 1981.

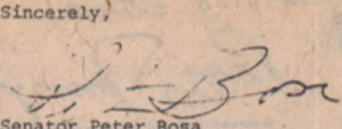
Mr. Vladimir Mauko,
148 Tamworth Road,
Willowdale, Ontario.
M2N 2P5

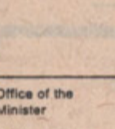
Dear Mr. Mauko:

I am pleased to have been invited to attend a testimonial dinner in your honour tonight, but unfortunately due to a previous commitment I will be unable to be present on this occasion.

May I join your many friends and admirers in expressing my best wishes and congratulations in being recognized tonight by the community at large for the significant contribution that you have made to the well being of the Ethnic Press and in the very important role you have played in the promotion of a Multicultural Society in Canada.

Best wishes also on your 60th Birthday.

Sincerely,

Senator Peter Bosa

Ontario

Ministry of Correctional Services

September 22, 1981

Mr. Ivan Boyko
First Vice-President
Ethnic Press Association of Ontario
1115 Bay Street
Toronto, Ontario
M5S 2B3

Dear Mr. Boyko:

Thank you for inviting me to join your many friends and colleagues at the Testimonial Banquet in honour of Mr. Vladimir Mauko on the occasion of his 60th birthday. I sincerely regret that due to a commitment made several months ago, I will be unable to attend.

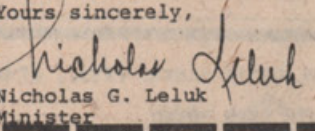
Mr. Mauko has lived a productive and laudatory 60 years. To appreciate his active life, one need only look at some of the numerous activities in which he became involved after he emigrated to Canada in 1948 from Slovenia. During his first year in Canada, he became - and has remained - the publisher and editor of "Slovenska Drzava". He was also a founding member of the highly acclaimed Ethnic Press Association of Ontario in 1950. Strongly committed to the principles honoured by this Association, Mr. Mauko has been on its Board of Directors ever since. He has been its President for eight of those thirty-one years. I think it is important to remember also that he was the former President of the Canadian Ethnic Press Federation as well as the Slovenian National Federation.

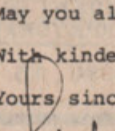
I would like to add that Vladimir Mauko is also a stalwart member of the business community of Metropolitan Toronto. He has been the owner of the Tiroler House on Bay Street for some twelve years. Just in case some of you have not been there, I think I should point out that Mr. Mauko's creative energy has resulted in an excellent restaurant. It is well worth a visit.

Again, I would like to express my warmest congratulations to Mr. Mauko on this joyous and auspicious occasion. I wish I could have been with you tonight to give my greetings in person. I would like to take this opportunity to wish Mr. Mauko much health and happiness in your next 60 years.

May you all have a lovely evening.

With kindest personal regards, I am

Yours sincerely,

Nicholas G. Leluk
Minister.

Ontario

Minister of State for Multiculturalism / Ministre d'Etat Multiculturalisme

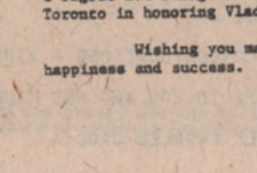
September 24, 1981

Mr. Ivan Boyko
First Vice-President
Ethnic Press Association of Ontario
1115 Bay Street
Toronto, Ontario
M5S 2B3

Dear Mr. Boyko:

I did want to record formally my congratulations on the recognition coming to you by members of the Ethnic Press Association, the Slovenian National Federation, and the many who joined personally.

With warm personal regards.

Yours sincerely,

John Yaremko, Q.C.
Chairman.

CANADA

LEADER OF THE OPPOSITION - CHEF DE L'OPPOSITION

Ottawa, K1A 0A6

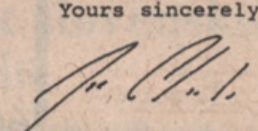
Dear Mr. Mauko,

It gives me great pleasure and honour to extend my heartfelt congratulations to you on the occasion of your 60th anniversary.

Tonight's tribute is an obvious indication of the high esteem in which you are held by your colleagues and friends.

Your many years of commitment to your work as Publisher and Editor of "Slovenska Drzava" and as President of the Ethnic Press Association of Ontario, as well as your dedication in fostering your Slovenian heritage as a Member of the Ontario Council on Multiculturalism and Citizenship have indeed earned you the respect and admiration of many fellow Canadians.

Please accept my very best personal wishes for many more years of health, happiness and continued success.

Yours sincerely,

Jim Fleming

Mr. Vladimir Mauko,
President,
Ethnic Press Association of Ontario,
1115 Bay Street,
Toronto, Ontario.
M5S 2B3

Canada

Minister of State for Multiculturalism / Ministre d'Etat Multiculturalisme

September 24, 1981

Mr. Ivan Boyko
First Vice President
Ethnic Press Association of Ontario
1115 Bay Street
Toronto, Ontario
M5S 2B3

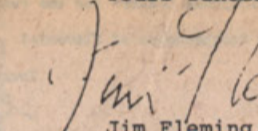
Dear Mr. Boyko:

I deeply regret that prior obligations prevent my joining you and your colleagues of the Ethnic Press Association of Ontario, and the Slovenian National Federation, in honoring Mr. Vladimir Mauko on his sixtieth birthday on September 27, 1981, in Toronto.

However, as Minister of State for Multiculturalism, I would like to take this opportunity to congratulate Mr. Mauko on his long and distinguished service to Canada as newspaperman and community leader.

As editor of "Slovenska Drzava," President of the Ethnic Press Association of Ontario and a former president of the Slovenian National Federation, he has served the ethnocultural community well. He has, in fact, served all of Canada well by keeping his readers and association members well informed of Canadian policies and developments, and encouraging them to work together as a strong, contributing portion of Canadian society.

To all of you, and especially Mr. Vladimir Mauko, I wish continuing success and satisfaction for many years to come.

Yours sincerely,

Jim Fleming

Canada

Minister of Immigration and Employment / Ministre de l'Immigration et de l'Emploi

SEP 18 1981

Mr. Ivan Boyko
First Vice-President
Ethnic Press Association of Ontario
1115 Bay Street
TORONTO, Ontario
M5S 2B3

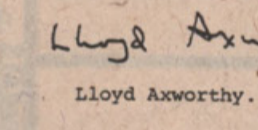
Dear Mr. Boyko:

Thank you for your recent letter and, in particular, the kind invitation to attend a testimonial banquet in honour of Mr. Vladimir Mauko.

Unfortunately, I am unable to accept because of a previously arranged and official visit to Southeast Asia.

However, even though I will be out of the country on the 27th, please convey my congratulations and best wishes to Mr. Mauko as he celebrates the beginning - and end - of another decade!

Once again, thank you for including me as a guest.

Yours sincerely,

Lloyd Axworthy.

ONTARIO

THE COMMERCIAL REGISTRATION APPEAL TRIBUNAL
OFFICE OF THE CHAIRMAN

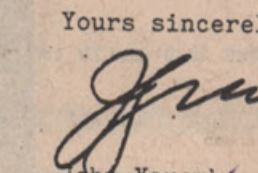
October 2nd, 1981

Mr. Vladimir Mauko
President
Ethnic Press Association of Ontario
1115 Bay Street
Toronto, Ontario
M5S 2B3

Dear Mr. Mauko:

I did want to record formally my congratulations on the recognition coming to you by members of the Ethnic Press Association, the Slovenian National Federation, and the many who joined personally.

With warm personal regards.

Yours sincerely,

John Yaremko, Q.C.
Chairman.

NOVA VIŠINA MINIMALNIH PLAČ V ONTARIO

Nova višina minimalnih plač stopi v veljavo 1. oktobra 1981.

Navadna urna plača	\$3.50
Urnica plača učečih	\$3.40
Dijaška urna plača	\$2.65
Urnica plača za prostore z alkoholno dovolilnico	\$3.00
Urnica plača na stavbah	\$3.75

Dodatna pojasnila dobite od urada: Employment Standards Branch, Ontario Ministry of Labour, v naslednjih mestih.

TORONTO 400 University Avenue M7A 1V2 Tel: (416) 965-5251	HAMILTON 1 West Avenue South L8N 2R9 Tel: (416) 527-2951	KENORA 808 Robertson Street P9N 1X9 Tel: (807) 468-3128
KINGSTON 1055 Princess Street K7L 1H3 Tel: (613) 547-3414	KITCHENER 824 King Street West N2G 1G1 Tel: (519) 744-8101	LONDON 205 Oxford Street East N6A 5G6 Tel: (519) 439-3231
OTTAWA 2197 Riverside Drive K1H 7X3 Tel: (613) 523-7530	ST. CATHARINES 205 King Street L2R 3J5 Tel: (416) 682-7261	SAULT STE. MARIE 390 Bay Street P6A 1X2 Tel: (705) 949-3331
SUDBURY 199 Larch Street P3E 5P9 Tel: (705) 675-4455	THUNDER BAY 435 James Street South P7E 6E3 Tel: (807) 475-1691	TIMMINS 273 Third Avenue P4N 1E2 Tel: (705) 267-6231
WINDSOR 500 Ouellette Avenue N9A 1B3 Tel: (519) 256-8278		

Za brezplačno telefonsko številko pogledite v listo vladnih telefonov v vaši lokalni telefonski knjigi.

Ministry of Labour
Ontario
Employment Standards Branch

Robert G. Elgie, MD, Minister

William Davis, Premier

Jugoslovanska kulturna politika

Avstrijska revija INTEGRAL (Dunaj) je objavila v letošnji četrti številki članek Leva Detela pod naslovom: Kulturna politika po jugoslovansko. Zatiranje kritičnih intelektualcev (str. 14-15).

Detela ugotavlja, da se je po Titovi smrti poostri vladna politika v razmerju do kulturnega delovanja. Kljub temu pa je ob enem zelo labilna. Vlada se boji, da bi prišlo do povezave med delavstvom, ki je vedno bolj nezadovoljno zaradi slabega gospodarskega položaja, in med intelektualci, ki hočejo več svobode v kulturnem ustvarjanju.

Partijska kontrola nad kulturnim življenjem sicer ni nič novega. Detela navaja prepovedi kulturnih revij kot so bile Beseda, Revija 57, Perspektive, Prostor in Čas v Sloveniji in filozofska revija Praxis v Zagrebu. Preganjajo celo take, ki so bili partizani, pa hočejo ostati verni, kot n.p.r. Edward Koček. Pritisk izvajajo tudi nad Cerkvijo tako na Hrvaškem kot v Sloveniji.

Zadnje čase izvajajo pritisk na vsak poskus obnoviti od partije bolj ali manj neodvisni tisk. To se je primerilo srbskim pisateljem in publicistom Dobrici Cosić, Ljubomiru Tadiću in Dušanu Boskoviću, ki so pripravljali novo kulturno revijo Javnost. Kjo je jeseni 1979 izdal Milovan Djilas razmnožen list Satnik (med sodelavci je bil tudi Mihajlo Mihačević, ki živi sedaj v ZDA), je bil obsojen na denarno kazen in proces so začeli tudi proti odsotnemu Mihajlovu V Sloveniji so pozimi 1980 zaplenili več števil študentskega lista Tribuna. Polemika se je razvila tudi zaradi 203. številke lista Problemi (1980), ker so si drznili kritizirati kulturno politiko komunistov. Balantičeva knjiga je že več let dotiskana, pa je ne dajo v prodajo. "Stara garda" zatira tudi mlajše marksiste, ki so bolj humanistično usmerjeni. Slovenska avtorja Vitomil Zupan (roman Levitan) in Branko Hofman (roman Noč do jutra) čakata že nad deset let na dovoljenje za tisk.

mi umreti" itd.)
Lev Detela živi že od 1. 1960 na Dunaju in na Nižjem Avstrijskem. Sodeluje pri več radijskih postajah in revijah. Več del je že tudi objavil v nemščini: Integral navaja naslednja:
Erfahrungen mit Gewittern (Darmstadt, 1973), proza.
Legenden um den Vater (Eisenstadt, 1976), proza.
Die Königsstatue (Wien, 1977), proza.
Imponiergebärden des Herrschens (Wien, 1978), kratek roman.

V pripravi je Gespräche unter den Fabrikschornsteinen.
Za svoje literarno delo je sprejel Detela tudi število avstrijskih nagrad: Theodor Korner za pospeševanje slovsstva, 1976; Dunajski sklad za umetnost, 1978; letno premijo zveznega ministrstva za pouk in umetnost, 1976; in avstrijsko državno štipendijo 1976-77.

*Barjete v
tiskovni sklad
Slovenske države!*
Lipina

MTC news

VOLUME 1 NO. 1 1980

Canada Post
Third Class
5565
TORONTO, ONT.
Ministry of Transportation and Communications
Ontario

Vladimir Mauko considers it a dedication not a hobby He's editor of 'Slovenska Država'

By Cindy Weeks
It was in pre-war Slovenia, a province of Yugoslavia that Vladimir Mauko made a speech denouncing the Russians and the Germans for their non-aggression treaty.

The speech, made as student president at a Slovenian youth gathering in 1940, put his life in danger and eventually led him to Canada where he continues to speak out to his people as editor of the Slovenian newspaper "Slovenska Država".
Contrary to what you would think, Vladimir Mauko is a mild-mannered man with a quiet, slightly accented voice who works here at MTC as a technician in the design office.

Not long after that epic speech, the Germans invaded Slovenia and he was forced to flee to another part of Yugoslavia occupied by the Italians. He lived there five years until, as he puts it, "our friends from the Soviet Union moved in" and he was forced again to flee.

This time Mauko fled to Italy which was still occupied by the Germans, but by this time they had more important things to worry about than Mauko. Today, he remembers that "life was freer in Italy and somehow I survived".

One date is especially clear in Mauko's mind — Aug. 17, 1948, when he arrived in Canada to start a new life after six years of running.

Trained as a teacher in Yugoslavia, Mauko took a job as a labourer for a paper company in Kapuskasing. After finishing his contract there, he came to Toronto to look for work. He sold

life insurance and worked in restaurants until he got a job here at MTC where he has been for 23 years.

"The sense of freedom in Canada, in contrast to the conditions I had fled, was almost overwhelming at first," comments Mauko in an article he wrote. Still, the first few years were

"The 'Slovenska Država' has a subtitle in English — "For a Free Slovenia" and these are the politics it advocates. Through the paper, Mauko speaks out for basic rights and freedom for the people still living in his homeland.

There are usually five or six people a week at work with him on the "Država" and they all give their time voluntarily. Mauko says: "For us, it is more for the love of it."

As well as editor of the "Država", Mauko became involved with the Ethnic Press Association of Ontario (EPA) and since 1970 has been its president.

Growing over the years to include 60 newspapers, the EPA now acts as a professional association and lobby group for the ethnic press.

Mauko thinks it is important for people to preserve their heritage. "Even if you have been here for several generations, there is a connection with the place you came from. If only just to explain why my name is different from Mr. Smith or Mr. Jones," he says.

Mauko feels that his editorial responsibilities take up half his free time in any given week, but, he says, "I don't smoke and I don't drink, so I have to have a hobby. This is more than a hobby... it is a dedication."

Vladimir Mauko

not easy. There was a new language, new customs and new laws to learn. But one thing helped get Mauko on his feet... a newspaper printed in his own language, the "Slovenska Država".

Mauko comments that "at first I helped out on the paper whenever I could". And when the editor was offered a teaching post at an out-of-town university, he asked Mauko to take over and he's been editor ever since.

The monthly contains Canadian, cultural and international news as well as news of what is happening in the "old country".

Uredniku pišejo

28. avgusta — 1981

Dragi Vlado!

Prilagam tudi ček \$100, v spomin velikega poštenjaka, idealista, pred vsem pa nekompromisnega domoljuba in zagovornika slovenske državne ideje — pokojnega dr. Poldeta Humarja kot moj prispevek h kritični stroški tako potrebne lista kot je Slovenska Država.

Pozdrave vsem!

Vdani — Planinko

Po podatkih Zedinjenih narodov spadajo ceste v Jugoslaviji med najbolj nevarne na svetu. Računano na 100.000 avtomobilov ima Jugoslavija 239 smrtnih nesreč. Slabša je samo še Turčija z 842 smrtnimi nesrečami, dočim jih je na Švedskem samo 32 in v ZDA 42. Računano na 100 milijonov prevoženih milj pa je Jugoslavija najslabša (podatki za Turčijo niso objavljeni, verjetno zaradi pomanjkljivih statistik), 29.9 smrti v primeri s 3.3 v ZDA, 5.7 v Italiji, 6.4 v Zapadni Nemčiji in 10.9 v Avstriji.

CUMIS, zavarovalnica kreditnih zvez, nudi poseben popust nekadilecem za petletne zavarovalne police (ki jih je možno obnoviti) v zneskih \$25.000 in več.

On the occasion of the 60th birthday of Mr. VLADIMIR MAUKO President of the Ethnic Press Association of Ontario & the Slovenian National Federation and Editor of Slovenska Država my most sincere congratulations,
AD MULTOS ANNOS - Dear Friend!

Stephen B. Roman
Professor Jose Planinko
3045 Edouette Street
Pittsburgh - PA. - 15204

September 19 - 1981

DIE WELT: MILOVAN DJILAS OB SVOJIM SEDEMOSETLETNICI
Bil sam prepričan komunist: ko sem pa videl, da komunisti kot ideja ni stvar in ustvarljiva, da konča v nedemokratskih družbenih strukturah in v nedemokratski vladi, sem se trdno odločil za demokracijo. Pri tej odločitvi sem ostal do konca.
Važno je demokratična, pravična družba — torej važno je odgovor na vprašanje, kako bo razdeljen ljudski dohodek. Ni ga mogoče pravilno deliti, če ni svobodnih sindikatov, svobodnih političnih gibanj in odprte družbe.
Če hoče Zahod ohraniti mir in neodvisnost, mora biti močnejši kot Sovjetska zveza. Zahod si več impozabilen. Od hujše na grozi Sovjetski zvezi nobena nevarnost. V Sovjetski zvezi pa vlada zaprti družbeni red, ki se je povesel z imperikalizmom, in raztezajo oblasti na široko dlan. Če hoče Zahod rešiti mir, mora biti močnejši — in sicer tako, da bo opazno, da je močnejši. Ne sme priti tako daleč, da bo zabeli dajati navzven, ali je Zahod močnejši ali ni, Sovjeti. V petdesetih in šestdesetih letih je bil Zahod močnejši kot Sovjetska zveza, in imel smo mir.
Če priselijo Sovjeti na Zahod, bo potrošniškega življenja v hipu konec. Prihaja se bo enostojnost, bleda, nevarnost. Bleda je moč celo nekaj časa prenesti — a tu bo še GULAG ohranjenega sodržavne.

DIE WELT: NITI CENTIMETRA FILMA O KOSOVU
Če se strelejo v daljni Nikaragui ali Salvadoru, je najkasneje nekaj dni zatem na televiziji film: vidimo trupla, vojaške črpe in tanka, zajete ujetnike — ali pa doživimo na zaslonu zrnato revolucije. Podobno velja za Severno Irako, za Čad, za Ugando v Afriki.
1. in 2. aprila je prišlo v neki evropski državi do krvave vstaje: po uradnih podatkih devet mrtvih, na stotine ranjenih, izredno stanje, po vsej vsejse a tanki in bojnih helikopterih: kraj dogajanja: avtonomna pokrajina Kosovo v Jugoslaviji, približno tako daleč od nas kot Rim ali Barcelona, bližje kot Alena, bližje kot Carigrad. A o tamenjškem dogodkih ni na televiziji niti centimetra filma. Snemali ni smela nobena ameriška ali evropska skupina. Tudi jugoslovanska televizija ni prinesla ničesar.
In ker je s tem tako, sta Salvador in Uganda v naši zavesti pomembnejša kot dogodek tik pred našimi vrati, ki bi imeli morda isti posledice. Kaj se dogaja na Kosovu med Albanci in Jugoslavlani, tega ne za pazimo, ker česar ni bilo na zaslonu, listu ne more ganiti srca. Ali pa je to pravo prikazovanje resnice?

THE SENATE OF CANADA / LE SÉNAT DU CANADA

September 25, 1981.

Mr. Vladimir Mauko,
148 Tamworth Rd.,
Willowdale, Ont.,
M2N 2P5.

Dear Mr. Mauko:

On the occasion of the anniversary of your 60th birthday next week, Natalie and the family join me in conveying to you our heartiest felicitations.

We all wish you the best of health and much happiness and all God's blessings.

Sincerely,
Stanley Haidasz
Stanley Haidasz, PC, MD.

*Prisrpaaj Slovansko
drzavno zbornico!*

Cleveland 20. 11. 1981.

*Na zabot mama zas me
dopisica, da bi se udelevala
banketa Pridrnujereva pa se
cutitkam nek drugih jublantu
in miu kliciva: Se na
mnoga leta in obicnu
lpe. Bog tonaj sa me delo
je Slovanski drzari hot tudi
na se druge dopisose na slovsstvo.*

J lepim pozdravom,

*Pela in Viki Jadrutar
(CLEVELAND - OHIO - USA)*

SO MUCH FUN AND JOY
AND BEST WISHES
ARE SENT
TO YOU FROM US!

MULTI HERITAGE COMMUNITY ALLIANCE OF TORONTO

Happy Birthday!

Alma Rinko, Vlado, M. E. J. Cantone

Ontario
Ministry of Industry and Tourism
September 22, 1981

Mr. Vladimir Mauko
President
Ethnic Press Association of Ontario
1115 Bay Street
Toronto, Ontario

Dear Vladimir:

Congratulations, Vlad, on your 60th birthday!

This auspicious occasion gives me the opportunity to thank you for your dedicated years of service with the Ethnic Press Association of Ontario.

On a personal basis, it has certainly been a pleasure associating with you in our endeavours to make the annual Ethnic Editors Tour such a valuable and enjoyable experience.

Again, my congratulations and best wishes for the future.

Sincerely yours,
G. Campbell McDonald
G. Campbell McDonald
Executive Co-ordinator
Advertising & Promotion Services Group

Canada Ethnic Press Federation
Fédération de la Presse Ethnique du Canada

September 23, 1981

Mr. I. Boyko
Ethnic Press Association of Ontario
1115 Bay St.
Toronto, Ontario

Dear Mr. Boyko:

I just received your letter advising me that the Ethnic Press Association of Ontario and the Slovenian National Federation are marking the 60th birthday of Vladimir Mauko at the Testimonial Banquet.

I regret my inability to be present at this festive event. May I, however, express my congratulations and heartfelt greetings on this occasion.

Please extend my best wishes to Mr. Vladimir Mauko for a long and fruitful life of effort on behalf of the Ethnic Press whose role in bringing about the successful integration of many ethnic groups into the Canadian mosaic is of the greatest benefit to all immigrants and to Canada as a whole.

Please also extend my best wishes to all the guests who came to participate in paying tribute to Vladimir.

Sincerely yours,
(Dr.) J. Kage
Immediate Past President

SVETOVÝ KONGRES SLOVÁKOV
SLOVAK WORLD CONGRESS
CONGRES MONDIAL DES SLOVAQUES
WELTKONGRESS DER SLOWAKEN
CONGRESSO MONDIALE DEGLI SLOVACCHI
CONGRESSO MUNDIAL ESLOVACO

P.O. BOX 40, ROYAL BANK PLAZA, TORONTO, ONTARIO, CANADA M5J 2K2, TEL. (416) 895-1981

Kancelária predsedu
Office of the President

September 21, 1981.

Mr. Vladimir Mauko,
President, Ethnic Press Association
of Ontario,
1115 Bay Street,
TORONTO, Ontario,
M5S 2B3

Dear Mr. Mauko:

I regret that my other commitments do not allow me to join your friends and guests at the Testimonial banquet, organized by the Ethnic Press Association and the Slovenian National Federation on the occasion of your 60th birthday on September 27, 1981.

Please accept my most sincere congratulations and best wishes of success and happiness in the coming years. Your dedicated work among Canadians of various ethnic origins is a valuable contribution to Canada.

Yours sincerely,
Stephen B. Roman
Stephen B. Roman, TEL.

MESSAGE FROM THE HONOURABLE JIM FLEMING,
MINISTER OF STATE — MULTICULTURALISM

Dear fellow Canadians:

On October 8th, Canada will be entering its second decade as an officially Multicultural nation.

During this past decade, the concept of Bilingualism and Multiculturalism as a means of promoting understanding and protecting the cultural identities of communities and individuals has gained increasing acceptance both within Canada and at the international level.

Over the next few months, a series of activities have been planned to celebrate our 10th anniversary. You will find a list of these activities, together with a summary of accomplishments and a brief look ahead, in the accompanying release: Multiculturalism, a Decade of Achievement.

Together, I believe we can play a vital role in making citizens aware of the tremendous contributions made by all Canadians of every ethnic and cultural background to the economic and social fabric of our country.

I invite all Canadians to celebrate this truly remarkable decade of achievement.

Sincerely yours,

Jim Fleming

Canada

Minister of State
Multiculturalism

Ministre d'État
Multiculturalisme

ENTERING THE NEXT DECADE

Race Relations and the Law

In an effort to promote better understanding among Canadians, Mr. Fleming recently announced major initiatives in the area of race relations.

Concerned about "burgeoning racism," the Multiculturalism Minister announced that the government would launch a \$1.5 million public information program to help combat the causes and effects of racism and tell the story of the Canadian mosaic.

The program will include a National Symposium on Race Relations and the Law early in 1982.

The conference will bring together legal experts, government representatives and human rights specialists to find ways in which the legal framework of Canada can better respond to incidents of racial discrimination and harassment.

As well, a research secretariat within the Multiculturalism Directorate will gather information and analyse the nature of racial intolerance as a resource unit for the federal government.

Multiculturalism in the Years Ahead

As Canada embarks on its second decade as an officially bilingual and multicultural nation, important social and economic changes will require an even greater awareness of our pluralistic fabric. Present economic forecasts indicate a possible shortage of human resources needed to develop Canada's immense natural wealth.

Faced with a decline in its natural population growth and the need to safeguard its economic viability, Canada will come to supplement its work force by increasingly relying on the talents and expertise of skilled immigrant workers, drawn from such sources as Europe, Asia, Africa and Latin America. Together with their families, these new workers will add to the cultural richness of their new home.

Against this background, the multiculturalism policy will provide the assistance required, as these new arrivals strive toward a sense of belonging.

On a global scale, Canada's efforts in projecting a positive image of the country's cultural diversity will also provide an ideal model in the North-South dialogue between industrialized nations and the resource-rich developing countries of the world.

Here at home, Multiculturalism Canada will be assisting in the charting and reinforcing of a concept that is perhaps best described in our 10th anniversary theme: that our survival and our future as a country will be based on our ability to "grow together."

HONOURABLE ALLAN GROSSMAN

September 17, 1981.

Mr. Ivan Boyko,
Vice-President,
Ethnic Press Association of Ontario,
1115 Bay Street,
Toronto, Ontario,
M5S 2B3

Dear Mr. Boyko:

Thank you for your kind invitation to attend the Testimonial Banquet in honour of Vladimir Mauko, on September 27 at 6:30 p.m. in the Linden Restaurant, 1574 The Queensway, Toronto.

I shall be pleased to be with you on that occasion, particularly to join with you in a tribute to Vladimir's long and capable service to the Association.

Looking forward to meeting with my many friends of long standing, and with kindest personal regards to you.

Yours sincerely,

Allan Grossman.

Iz slovenske zgodovine...

B.C. Novak

Mal o Hauptmannu leta 1916

Pri analizi Malovega članka "Križičarji" (čas, X, 1916; str. 83-100) smo prišli do njegove prve omembe Hauptmannove teorije, vendar, kot že vemo, brez kritične analize. Za uvod omeni Mal Grudnovo misel o slovenski zvezni državi, ki naj bi slonela na županski organizaciji in ki naj bi bila tudi pod Franki tako živa, "da so se nemški vladarji podvrgli prastaremu obredu ustoličenja in se tako predstavili ljudstvu kot preprosti kmečki župani in zakoniti nasledniki domačih vojvod" (Istotam, str. 88).

Temu uvodu sledi opis Hauptmannove teorije, katerega prvi stavek pa je po mojem preveč pohvalno pozitivni (posebno beseda "dokazal"), če se Mal ni strinjal s Hauptmannom — in vse kaže, da se ni. Tako je Mal zapisal ta stavek: "Zadnji čas pa je Ludmil Hauptmann v svoji temeljiti razpravi Politische Umwälzungen unter der Slowenen ... na podlagi

kritične in vsestranske izrabe najrazličnejših virov dokazal, da Slovenci ob svojem vstopu na pozorišče zgodovine niso imeli nobene trdne enote." (Istotam, podčrtal Novak). Mal nato nadaljuje s kratkim opisom Hauptmannove hrvatske teorije, ki jo že poznamo, in pride do ustoličenja, kjer bi lahko ostal tudi nekoliko bolj rezerviran — če že ne kritičen, ko ga opiše na sledeči način:

"Sedaj nam je tudi razumljivo, zakaj je bil kraj ustoličenja koroškega vojvode težišče cele slovenske države ravno v takozvanem hrvaškem okraju, zakaj je ravno plemičar (Edlinger) odajal vlado novemu knezu. In končno borna kmečka obleka, v kateri je prišel novi vojvoda k umeščanju, naj bi bila ravno znak, da so se nekoč naselili in oprijeli kmečkoga dela Hrvatje, ki so izvolili svoji državi za kneza sebi enakega, t.j. kmeta" (Istotam str. 89).

O županih in slovenskem pravu

Zadnjih deset strani svoje razprave je Mal uporabil za oceno Grudnovoga spisa županovih funkcij, posebno županskih sodišč ter delovanja županov v "večah" ali "pravdah". Oba, Gruden in Mal vidita v teh institucijah ostanke starega slovenskega prava, torej ostanke slovenske svobode in suverenosti, ter posvečata temu delu posebno pozornost. Ker ta del ne posega direktno v našo razpravo, zato se bom omejil samo na nekaj opomb.

Tudi tukaj se Mal v glavnem strinja z Grudnom, doda pa nekaj zanimivih pojavnosti ali dopolnitev, ki jih vse podpre tudi z navedbo virov. Tako podčrtuje Mal, da so se vse javne zadeve od ustoličenja do županskih sodb vršile javno na odprtem prostoru, kjer je bilo ljudstvo vedno navzoče, ter se je lahko udeleževalo javnega življenja. To je bila stara navada pri Slovencih in so jo sprejeli tudi nemški fevdalci. Mal podpre svojo

razlago z dvema primeroma. O prvem pravi: "Tako čitamo, da je leta 1287 celo sam briksenski škof Bruno dal v neki kupni listini izrecno zabeležiti, da se je pogodba izvršila na Bledu v vasi pod orehom (ravnotan, str. 90) Isto javno upravljanje pa je zabeleženo še vedno trispetdeset let pozneje. Takole pripoveduje Mal: "In še leta 1650 je briksenski dvorni sodnik Kristof Walther delil podložnikom v Češnjici razsodbe na njihove pritožbe javno sredi vasi. Te razsodbe je osebno razglasil, jih dal posloveniti po tolmaču in jih potem šele strankam napisane izročil" (Istotam). S tem pa hoče Mal tudi povedati svoje mnenje, da tako javno upravljanje ni prišlo med Slovence preko frankovskih odredb (kar misli Gruden), temveč je bilo v splošni navadi pri Slovencih še v dobi staroslovenske svobode. Da je to bila tipična slovenska in ne tuja navada, pravi Mal, se razvidi iz tega, da jo je tuji zapisnikar posebej zabeležil kot nekako novost, njemu — Nemcu — nepoznano. "Ako bi taka javna obravnava ne bila nič nenavadnega, bi tuji zapisnikar tega gotovo ne bil še posebej zabeležil, ker pa se mu je zdel ta običaj čuden, je pripomnil, da se je vršilo vse to kar 'offentlich auf der Gassen' (javno na ulici)". (Istotam)

Kar zadeva županske sodne oblasti pravi Mal, da se je ohranila na Kranjskem ter v Kranjski Istri in Metliki nekaj desetletij dalje kot je navedel Gruden. V potrdilo svoje trditve navaja listine, ki o tem pričajo. S tem, da so župani izgubivali svoje stare pravice, posebno sodno pravico, so postali v novem veku, v nekaterih pokrajinah preje, v drugih pozneje, le še upravni organi fevdalnih gospodov. To se pravi, da so začeli župani predstavljati — od zgoraj — graščaka, ki jih je nastavljal ali potrdil. Mal se sicer s to Grudnovi razlago v glavnem strinja, misli pa, da so vendarle župani tudi še v novem veku predstavljali svoje vasi. Takole pravi: "Na spodaj pa

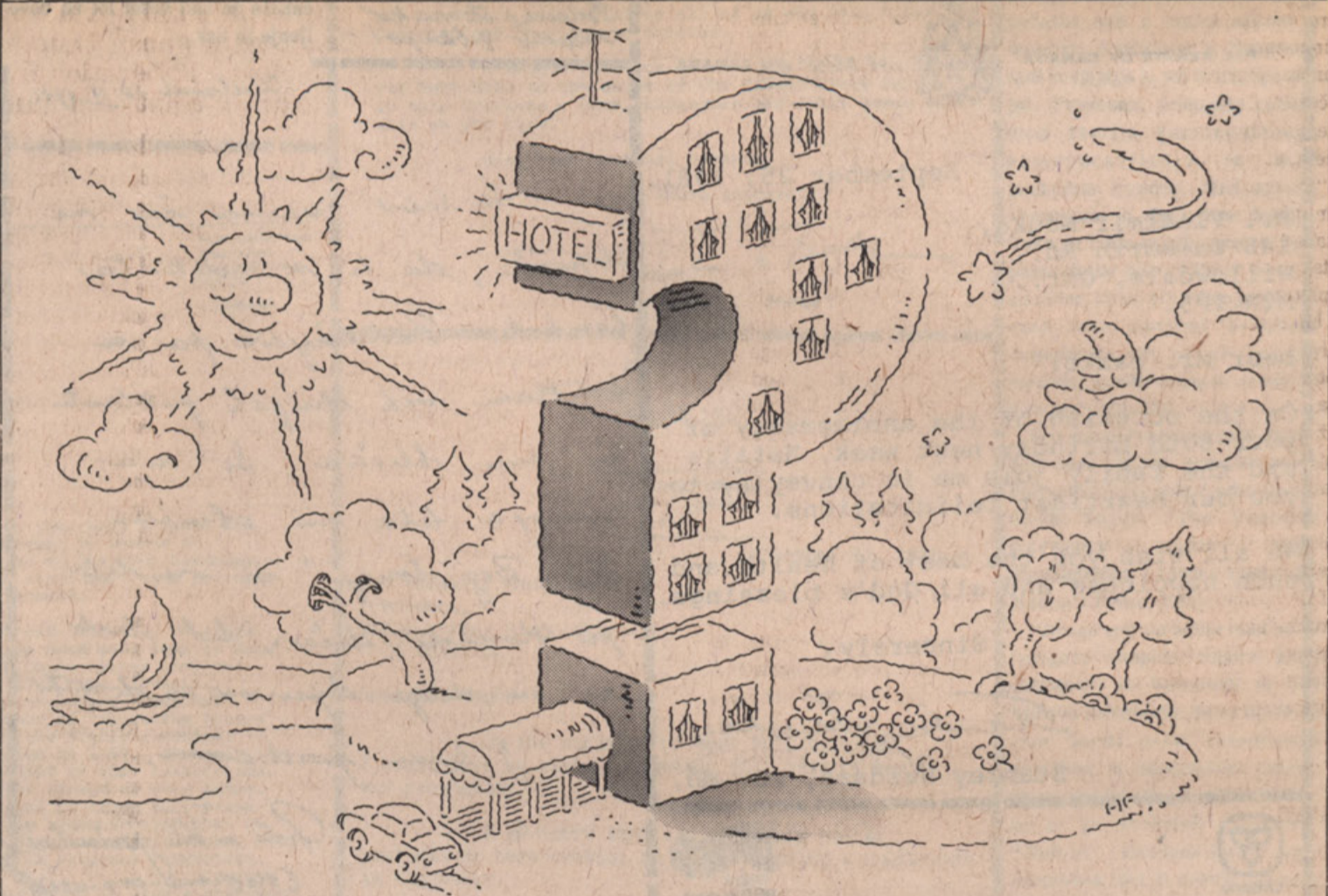
je bil župan neke vrste delegat podložnih kmetov, ki so ga več ali manj prosto za določen čas iz svoje srede volili, nekaj srednik med njimi in gospodsko. Ne samo župani plemičarje, kot meni dr. Gruden, tudi ti graščinski župani so imeli pravico nastopiti v imenu svojih občanov". (Istotam, str. 97)

Nadaljno sporno mesto med Grudnom in Malom zadeva nastanka županskih sodišč in obstoja staroslovenskega prava. Gruden sicer priznava, da so zadržni starešine sklicevali sestanke verjetno že pred frankovsko nadoblastjo, na katerih so skupno obravnavali važna vprašanja v zvezi z zadrugami. Slično so postopali tudi župani za svoje župe. Istočasno pa so na takih sestankih tudi poravnavali spore, to je: izrekli so sodbe med člani zadruga oziroma župe. Vendar formalno obliko in predpise za take sodne zbere so dobili Slovenci

privatno življenje v zadrugah. Javno življenje pa je res bilo javno, ker se je vršilo pod milim nebom in je bilo vsakomur dostopno. Na takem javnem zboru so svobodni kmetje volili svojega vojvodo ali kneza. V poznem srednjem veku najdemo le še ostanke teh svobodnih kmetov, ki pa jih Mal že tukaj ločuje od kosezov. Priznava sicer obstoj kosezov, ki žive v svojih posebnih koseških naselbinah in imajo svoja nižja sodišča, ne pove pa čisto jasno, ali so to nekdanji svobodnjaki (kot je to storil Gruden), ali pa jih že smatra za poseben sloj, ki je nastal na drugačen način. Kar zadeva zadruga se Mal v glavnem strinja z Grudnom, ostaja pa pri svojem opozorilu iz leta 1909, da moramo biti previdni pri presojanju virov in ne smemo videti v vsaki skupni posesti že zadruga.

Malova ocena Hauptmannovega članka leta 1916.

Petnajst strani za Malovim člankom v istem letniku Časa (X, 1916; str. 115-116) je tudi njegova ocena že tolikokrat omenjenega

"Potovalni vodič za pohabljene" bo odgovoril na vsa vaša vprašanja

Kakšne so možnosti za parkiranje? Ali boš lahko zvozil skozi vse vhode? Ali so tam primerne umivalnice? Takšna vprašanja so odgovorjena za več kot 100 važnih turističnih posebnosti v Ontario v "Travel Guide for the Disabled".

Našli boste tudi nasvete za: možna prenočišča; o kanadskih "Hearing Society" uradih; o okrožnih pisarnah organizacije "Canadian National Institute for the Blind"; o Provincialnih parkih, ki imajo posebne postojanke za pohabljene; potovalne postaje in uslužnostne centre na cestah "400"/"410".

Storite vse, da bodo presenečenja prijetna, ko potujete v Ontario.

Dobite se "vodič" z vašim pismom na: Ontario Travel, Queen's Park, Toronto, Ontario M7A 2E1. Tel: (416) 965-4008 (collect)

Ministry of Industry and Tourism

Ontario

Larry Grossman, Minister
William Davis, Premier

ONTARIO
yours
to discover!

Hauptmannovega članka "Politische Umwälzungen unter den Slowenen ... priobčenem v ugledni dunajski reviji Mitteilungen des Instituts für Österreichische Geschichtsforschung (Poročila Instituta za raziskovanje avstrijske zgodovine XXXVI, 1915). Slično kot v gornjem članku, na katerega se tudi tukaj sklicuje, Mal samo opiše Hauptmannovo izvajanja, ne da bi se pustil v kritično razpravljanje. Sledeči Malov navedek pa le nakaže, da se s Hauptmannom ni strinjal, čeprav tega takrat ni hotel izraziti povdariti. Takole pravi Mal: "... da so koroški Slovenci po razpadu Samove države poklicali v deželo dalmatinske Hrvatje, ki tako niso prinesli državne uredbe le panoskim Slovencem, marveč tudi Karantancem ... Bodisi, da so jih poklicali v deželo kot branitelje in reditelje, bodisi da so sprejeli pri sebi Hrvatje najmanj kot dobrodošle, kot se je pozneje pri drugih Slovanih godilo Bolgarom in Varjagom. Nekdanji 'pagus Chrovati' sredi Koroške spominja s svojim imenom in še dandanes s posebnim zunanjim tipom prebivalstva (kakor mi poroča g. kanonik dr. Gruden) na nekdanjo hrvaško naseljev sredi slovenskega ozemlja, podobno kot se po Štajerskem (v Skokih pri Mariboru in drugod) tudi antropološko loči priseljen srbski uskok od domačina — Slovenca." (Cas, X, 1916, str. 116)

Mal s temi mislimi bistveno omili Hauptmannovo teorijo, katera pravi, da so dalmatinski Hrvatje zagospodovali nad karantanskimi Slovenci. Po Malu, so jih Karantanci ali povabili, ali sprejeli kot goste — če ne celo kot kot begunce — slično, kot se je to zgodilo v Skokih južno od Maribora, kjer je deželna vlada naselila šest uskokskih družin, ki so prifezale iz Bosne v drugi polovici 16. stoletja. (O tem glej tudi Vladimir Levec "Petauer Studien ..." v Mitteilungen der Anthropologischen Gesellschaft in Wien - Ptujška raziskovanja, — Poročila antropološkega društva na Dunaju — XXIX, Wien, 1899; str. 120)

KAJ PIŠEJO DRUGI

O obisku nadškofa Šuštarja v Ameriki

Junija letos sta bila v Canadi predsednik Slovenske izseljenske matice Stane Kolman in tajnik republiške komisije za odnose z verskimi skupnostmi v Sloveniji, Marko Pogačnik. Kolman je bil do nedavnega predsednik te komisije, še prej pa več let titovski ambasador v Vatikanu. Ljubljansko "Delo", uradno glasilo Socialistične zveze delovnega ljudstva Slovenije, je 5. julija objavilo daljši pogovor z njima o tem, kako po njihovih spoznanjih treba uravnati bodočo propagando za SFRJ in njen socializem med Slovenci v Canadi in ZDA ter kakšno vlogo naj bi pri tem imela Cerkev iz domovine po svojem vplivu na emigrantsko duhovščino. "Delo" pravi o tem:

"Na vprašanje, kako se v Canadi oziroma v ZDA čuti vpliv Cerkve v slovenskih naselbinah, je bil odgovor, da se vplivi že marsikje prepletajo in so prisotni, seveda pa je odvisno od primera do primera, kako se ti vplivi izražajo... Zal se ponekod pojavljajo tudi poskusi, da bi verska čustva izkoristili za protijugoslovansko oziroma protikomunistično propagando, vendar so tudi drugi pozitivni dokazi vzajemnega razumevanja in zaupanja, kar se kaže tudi v normalnih stikih z jugoslovanskimi diplomatskimi in konzularnimi predstavništvi. Vsekako je pričakovati, da bo tudi bližnji obisk ljubljanskega nadškofa Šuštarja v ZDA in Canadi, o čemer so naši izseljenci že zdaj govorili, prispeval k nadaljni utrditvi dobrih odnosov, saj, kot je poudaril Stane Kolman, ti odnosi tudi v tujini ne morejo biti drugačni, kot so doma v Jugoslaviji, torej dobri..."

O atentatu na papeža

"Družina", verski tednik, ki ga izdajajo katoliški škofje v Sloveniji trdi v uredniškem komentarju 18. avgusta, da razprava proti turš kemu komunističnemu teroristu Aliju Agci, obsojenemu v Rimu zaradi atentata na papeža Janeza Pavla II. ni pojasnila ničesar. List ugiba, kdo vse bi utegnil biti naročnik za umor sv. očeta, in piše tudi:

"Po drugi strani pa je izredno zanimiv članek v reviji "Sovjetska zveza danes", ki jo izdaja sovjetsko veleposlanstvo v Rimu. V diplomatskih krogih v Vatikanu je ta objava izzvala živahne komentarje... Krivdo in neposredno pobudo za atentat na papeža članek pripisuje Združenim državam in Izraelu. Svojo trditve pojasnjuje z nekaterimi znanimi stališči Janeza Pavla II., ki niso po volji niti Ameriki niti Izraelu. Tako naj bi papež osebnemu odposlancu ameriškega predsednika odločno priporočil, naj preneha z oboroževalno tekmo in se loti pogajanj. Izraelce pa naj bi vznemirili vatikanski stiki s palestinskimi osvobodilnim gibanjem..."

... in druga plat zvona o tem.

Pisatelj Vlačimir Maksimov je eden vodilnih sovjetskih disidentov. Že sedem let živi kot politični pregnanec v Franciji. Je urednik ugledne revije "Kontinent", ki dokumentarno obravnava politično in kulturno stvarnost v zasluženi vzhodni Evropi. Ob izidu svoje nove knjige "Karantena" je imel interview z italijanskim tedniku "Gente" (7. julija 1981). V njem je zlasti poudarjal, kako je Sovjetska zveza v zadnjem letu sprožila nov val mednarodnega terorizma v Italiji, Spaniji, na Irskem in Drugod, da bo odvrgla pažnjo svobodne Evrope od svojih naklepov do Poljske. Na vprašanje, ali bi bil atentat na življenje Janeza Pavla II., če bi se bil povsem posrečil, vplival na poljsko dogajanje, je Maksimov odgovoril:

"O tem ni dvoma. Atentat na papeža natanko spada v sovjetsko logiko, o kateri sem govoril prej. Je povezan s stanjem na Pol-

jskem... Kdor tega ne razume, ne razume nič o Poljski in torej nič o Evropi. Treba se je jasno zavedati, kaj Janez Pavel II. pomeni Poljakom, vsem Poljakom... Papež, ta papež, predstavlja duhovno moč, ki ima veljavo, težo, prijemljiv vpliv neke druge velesile, različne od politične, ki jih ljudstvo neizmerno bolj čuti v globočini svoje duše. Je velesila, naravnana v obrambo demokracije, v obrambo svobode. Kdor torej hoče dušiti demokracijo na Poljskem, mu je vse do tega, da udari papeža..."

O nevrščeni SFRJ

"Drugi veliki sovjetski strateški cilj je zagotovitev oblasti nad Sredozemljem. Sovjetska zveza dramatično množi svoje tamkajšnje vojno ladjeve, poleg tega pa je rekrutirala zase še Jugoslavijo in Libijo. Čeprav Jugoslavijo označujejo za "nevrščeno deželo", je služila za zbirno in razporejevalno mesto sovjetski silam med jomkipursko vojno (proti Izraelu) leta 1973. Jugoslavija oskrbuje sovjetske podmornice v svojih toplovdnih pristaniščih. Zanaša se v veliki meri na orožje Varšavskega pakta. Gospodarsko je povsem vključena v sovjetski tabor (COMECON). Tito je služil kot trobilno sovjetski politiki na Srednjem Vzhodu. Sovjetska navzočnost v Jugoslaviji ograža že tako in tako ranljivo južno krilo Atlantskega pakta. Sovjetska vojna mornarica na Jadranu pomaga preprečevati sleherno podporo z letalonosilk ameriškega šestega brodogojna morebitni fronti v Srednji Evropi. Jugoslavija je tudi postavila tvornico za orožje v Libiji..." ("Kingdom of the Blind - Kraljestvo slepcev. Harold Rood, University of South Carolina, 1981).

O svobodni kultur- nikov v Sloveniji

"Takrat (ob politični likvidaciji Edvarda Kocbeka, podpredsednika Socialistične republike Slovenije leta 1951, op. pis.) sem nekoč predlagal Kardelju in Kidriču - razvezo, sporazumno in prijateljsko seveda. Predlagal sem jima, naj me izpuste iz kroga političnih delavcev, jaz pa bi v javni izpovedi povedal intimne razloge za svojo odločitev, da bi se vrnil k svojemu nekdanjemu delu (literaturi in kritiki, op. pis.), ker sem svojo državljansko in človeško dolžnost izpolnil. Zdal pa da bi rad zaživel svoje življenje. Za katero se mi zdi, da sem rojen. Poslušala sta me nejevoljno. Kidrič pa mi je rekel: 'Zavedaj se vendar, da vodita od nas samo dve poti, ena v ječo, druga pa še nekoliko nižje...' (Josip Vidmar, predsednik Izvršnega odbora Osvobodilne Fronte od 1941 dalje, prvi predsednik Republike Slovenije, diktator slovenske kulture po revoluciji, v knjigo "Obrazi", Državna založba Slovenije, Ljubljana, 1979)

O Titovi neumrljivosti

"Velikani, kakršen je Tito, ne umirajo. Umrejo samo fizično, zapustijo pa svoje delo kot zgled vsem, ki se bojujejo za mir, svobodno in družbeno pravičnost." S temi besedami je orisal našega predsednika Josipa Broza Tita ob njegovi smrti Santiago Carillo (glavni tajnik Komunistične partije Spanije, op. pis.)... Vsakdo, ki je hotel pravično oceniti življenje in delo tega izrednega človeka, je pač nujno prišel do podobnega spoznanja, kar je Tito storil za ideale... svobode, enakosti in bratstva, je v polnem pomenu legendarno, nekaj izjemnega... Res je, kar smo slišali ob pogrebu: 'Skoraj nežno so prinesli tega velikega moža v njegov zadnji dom. In zdelo se nam je, da smo se udeležili družinskega pogreba jugoslovanski narodov, ki pokopavajo svojega očeta...' Tito je umrl, a kljub temu živi dalje. Za vernega človeka še posebej, ker je resnično delal in živel za druge, da bi drugim bilo bolje. 'Kar ste storili kateremu mojih najmanjših bratov...' (Vekoslav Grmič, bivši mariborski pomožni škof, v letošnjem "Koledarju" Mohorjeve družbe v Celju, katere predsednik še vedno je).

O Titovi umrljivosti

"Pozneje (po izbruhu prve svetovne vojne, op. pis.) so Tita dodelili na srbsko fronto. To so do nedavnega prikrivali on in njegovi življenjepisci... Pred kratkim so v Avstriji objavili, da je avstrijsko poveljstvo pohvalno omenilo podčastnika Josipa Broza za njegov pogum pri ogledniških pohodih in pri lovu jetnikov... Bil je ranjen in zajet (na ruski fronti, op. pis.) spomladi 1915, a se ni maral pridružiti prostovoljskim oddelkom, ki so jih organizirali jugoslovanski ujetniki v Rusiji... Po februarški (ruski demokratični, op. pis.) revoluciji leta 1917... so ga izgnali na Ural, od koder je ušel v Sibirijo, kjer je prebival oktobersko (komunistično, op. pis.) revolucijo... Komunistični partiji se je pridružil leta 1920 v Rusiji ter se isto leto vrnil domov... Josip Broz je začel iz nič, kot nihče in nič... Od rane mladosti ni maral sprejeti usode, da je le eden med mnogimi... V komunizmu je našel sebe... Poznal sem prenekaterega komunista, ki je bil ideološko trdnjši, toda nikoli nobenega, ki bi bil tako uveljavljal svojo lastno edinstvenost in izključnost ko Tito... Kdor koli se je spotaknil ob njegov življenjski slog ali ob njegove posebne pravice, je tvegal njegovo jezo, če ne česa hujšega... Tito je bil tudi nezmožljiv - seveda, če nezmožljivost enačimo z doseganjem uspeha... Josip Broz je podpiral Stalina in Stalinovo monolično politiko dolgo pred prihodom v Sovjetsko zvezo zgodaj leta 1935. Stalin in stalinizem sta se ujemale s Titovo miselnostjo... Udeležba jugoslovanskih komunistov v moskovskih čistkah je bila zanj logična ter neogibna... Tudi v Jugoslaviji so čistke v partiji bile neusmiljene... Tito je bil oprezen, prehuo oprezen, pri sprejemanju političnih odločitev, kaj šele pri zamišljanju idej. Nobena velikih idej jugoslovanskega komunizma ni njegova... A zatrdno je znal ideje drugih izkriščati, jih prilagajati in spreminjati... toda sam je ostajal nespremenljiv v ohranjanju svoje osebne oblasti... Tito je užival v razkošju in modi, katere simbol je bilo razkošje. Celu med vojno je kazal posebno nagnenje do palač... Se preden je bilo vojne konec, so že popravili kneza Pavla Beli dvor in Tito se je preselil tja. Pridrhal si je tudi kraljevi grad in vilo v Romunski ulici (vse v Belgradu, op. pis.)... Po protokolu in pa postavi Tito ni imel pravice do dvorov... Na Brioskih otokih... se je najprej vselil v vilo vojvoda Spoletskega, katero je pozneje velikodušno prepustil Kardelju, ko je postavil novo, prostornejšo sebi. Vse zidave na otokih so v glavnem opravljali jetniki... Vukmanovič - Tempo... mi je po neki vrnitvi z Brionov pravil, da mu je Tito rekel: 'Povej Djidu (Djilasu), kakšna je moja vila, in da je vse, kar je velikega v zgodovini, bilo postavljeno po sužnjih...' Titovo nagnenje, enačiti se z zgodovino, je netila njegova nečimrnost, ki je segala od malenkostnosti do megalomanije... Tito je bil politik edinstvenih dosežkov v okviru komunističnega gibanja. Pomeni pa na moč velik in nepopravljiv polom na širšem področju vsega, kar je demokratično in kar je človeško...' (Milovan Djilas: "Tito - The Story From Inside - Tito - zgodba z notranje strani" Harcourt Brace Jovanovich, New York, 1980).

"Let friends and foes know America has the muscle to back up its words..."

President J.F. Kennedy

Irritating to U.S. administration has been Khadafy's interpretation of maritime law. Since 1973 he has claimed the waters of the Gulf of Sidra, which is stretching through a third of the Libyan coastline, as an internal sea. Nation's sovereignty is indeed recognized by international agreement if the mouth of the bay or gulf concerned is no wider than 24 miles. The mouth of the Gulf of Sidra is more than ten times as broad as that. No other nation, not even the Soviet Union, recognizes the Libyan claim.

At least twelve hours before U.S.F. - 14 fighters shot down two Libyan jets over the Gulf of Sidra, the Western White House of Ronald Reagan was alert to the possibility of an accident.

By Wednesday, August 19, more than 40 Soviet-made SU-22 moved up from Libyan airfields to test the U.S. Navy force on maneuvers.

Reagan knew the confrontation

"International terrorism, hiding under attractive slogans of human rights, agrarian reforms, liberation fronts, etc., is the ultimate abuse of human rights..."

Alexander Haig - Secretary of State

Behind this bravado was the simple but passionate belief by Reagan that, at home and abroad, when the fundamentals of civilization are threatened the President must respond quickly and decisively. Freedom of the seas was the principle at stake off Libya's coast and "we were not about to go into a confrontation without adequate force to prevail". Therefore, the aircraft carriers Nimitz and Forrestal and 14 other ships formed Reagan's "Big Stick".

After four years of Carter's bad timing, timidity, undecisiveness and ignorance in foreign affairs, the world has had to make quite an adjustment! The Soviets, while continuing to denounce Reagan on the surface, have grown unusually silent beneath the waves. By this time in Carter's first year, they put their troops into Ethiopia and were engineering a coup in

P.K.

Multiculturalism Minister Jim Fleming

SI VIS PACEM — PARA BELLUM

Excerpt from Dr. J. Planinsic's address at the Allegheny Community College in Pittsburgh on September 15 — 1981

"I know of no leader of the Soviet Union since the revolution who did not pursue the goal of world revolution... The only morality they recognize is what will further their cause, meaning they reserve unto themselves the right to commit any crime, to lie, to cheat..."

Ms. Marcia Colbert

The U.S. government's exasperation with Libyan dictator Moammar Khadafy, the world's leading exporter of terrorism, had been building for a long time. Shortly after leading the 1969 army coup that deposed 80 year old king Idris, he began using his country's vast oil wealth to promote unrest throughout the Middle East and black Africa. Libya became the staging ground for Soviet equipment threatening both these areas.

"Let friends and foes know America has the muscle to back up its words..."

President J.F. Kennedy

Irritating to U.S. administration has been Khadafy's interpretation of maritime law. Since 1973 he has claimed the waters of the Gulf of Sidra, which is stretching through a third of the Libyan coastline, as an internal sea. Nation's sovereignty is indeed recognized by international agreement if the mouth of the bay or gulf concerned is no wider than 24 miles. The mouth of the Gulf of Sidra is more than ten times as broad as that. No other nation, not even the Soviet Union, recognizes the Libyan claim.

At least twelve hours before U.S.F. - 14 fighters shot down two Libyan jets over the Gulf of Sidra, the Western White House of Ronald Reagan was alert to the possibility of an accident.

By Wednesday, August 19, more than 40 Soviet-made SU-22 moved up from Libyan airfields to test the U.S. Navy force on maneuvers.

Reagan knew the confrontation

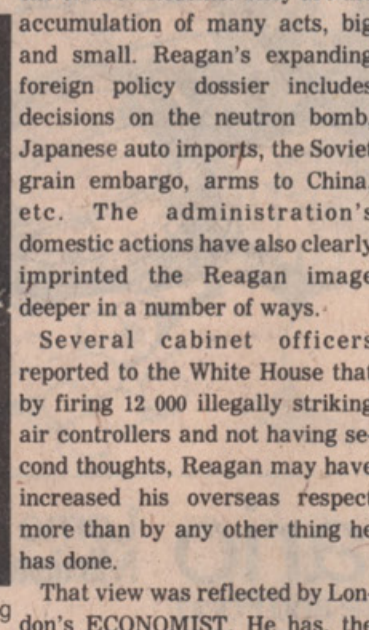
"International terrorism, hiding under attractive slogans of human rights, agrarian reforms, liberation fronts, etc., is the ultimate abuse of human rights..."

Alexander Haig - Secretary of State

Behind this bravado was the simple but passionate belief by Reagan that, at home and abroad, when the fundamentals of civilization are threatened the President must respond quickly and decisively. Freedom of the seas was the principle at stake off Libya's coast and "we were not about to go into a confrontation without adequate force to prevail". Therefore, the aircraft carriers Nimitz and Forrestal and 14 other ships formed Reagan's "Big Stick".

After four years of Carter's bad timing, timidity, undecisiveness and ignorance in foreign affairs, the world has had to make quite an adjustment! The Soviets, while continuing to denounce Reagan on the surface, have grown unusually silent beneath the waves. By this time in Carter's first year, they put their troops into Ethiopia and were engineering a coup in

P.K.

Multiculturalism Minister Jim Fleming

In December 1979, at the time of the Iranian hostage crises, a Libyan mob attacked and burned the U.S. embassy in Tripoli. The Carter administration complained, but did nothing. It was also embarrassed by Khadafy's efforts to influence the U.S. relationship through president's wayward brother Billy.

Later the U.S. announced that it would help to bolster the defences of Libya's western neighbour Tunisia and its southern neighbour Sudan.

President J.F. Kennedy

Irritating to U.S. administration has been Khadafy's interpretation of maritime law. Since 1973 he has claimed the waters of the Gulf of Sidra, which is stretching through a third of the Libyan coastline, as an internal sea. Nation's sovereignty is indeed recognized by international agreement if the mouth of the bay or gulf concerned is no wider than 24 miles. The mouth of the Gulf of Sidra is more than ten times as broad as that. No other nation, not even the Soviet Union, recognizes the Libyan claim.

At least twelve hours before U.S.F. - 14 fighters shot down two Libyan jets over the Gulf of Sidra, the Western White House of Ronald Reagan was alert to the possibility of an accident.

By Wednesday, August 19, more than 40 Soviet-made SU-22 moved up from Libyan airfields to test the U.S. Navy force on maneuvers.

Reagan knew the confrontation

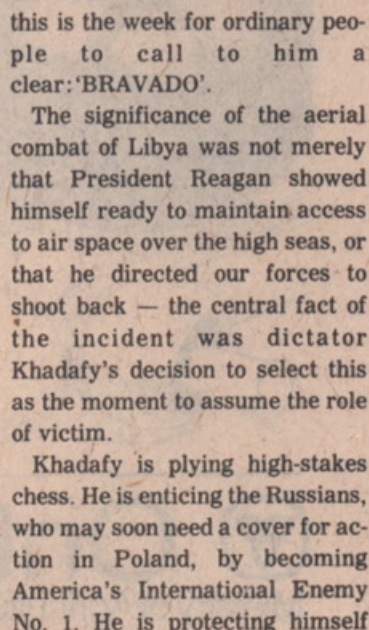
"International terrorism, hiding under attractive slogans of human rights, agrarian reforms, liberation fronts, etc., is the ultimate abuse of human rights..."

Alexander Haig - Secretary of State

Behind this bravado was the simple but passionate belief by Reagan that, at home and abroad, when the fundamentals of civilization are threatened the President must respond quickly and decisively. Freedom of the seas was the principle at stake off Libya's coast and "we were not about to go into a confrontation without adequate force to prevail". Therefore, the aircraft carriers Nimitz and Forrestal and 14 other ships formed Reagan's "Big Stick".

After four years of Carter's bad timing, timidity, undecisiveness and ignorance in foreign affairs, the world has had to make quite an adjustment! The Soviets, while continuing to denounce Reagan on the surface, have grown unusually silent beneath the waves. By this time in Carter's first year, they put their troops into Ethiopia and were engineering a coup in

P.K.

Multiculturalism Minister Jim Fleming

form overthrow by dramatizing Washington's desire to overthrow him. He is trying to force covert action, against which he is vulnerable, into overt action, against which he might get Soviet protection.

The American people are showing a deepening support across the country — a feeling that Reagan's actions, from his victory over the air controllers right up to his air victory over Libya, have clearly been in the national interest.

Hon. Lloyd Axworthy, Minister of Employment and Immigration Canada bo 19. okt. govoril članom etnične tiskovne zveze Ontario.

Iz Avstralije smo sprejeli molitev, ki je bila javno uporabljena prvič 2. avg. letos in sicer:

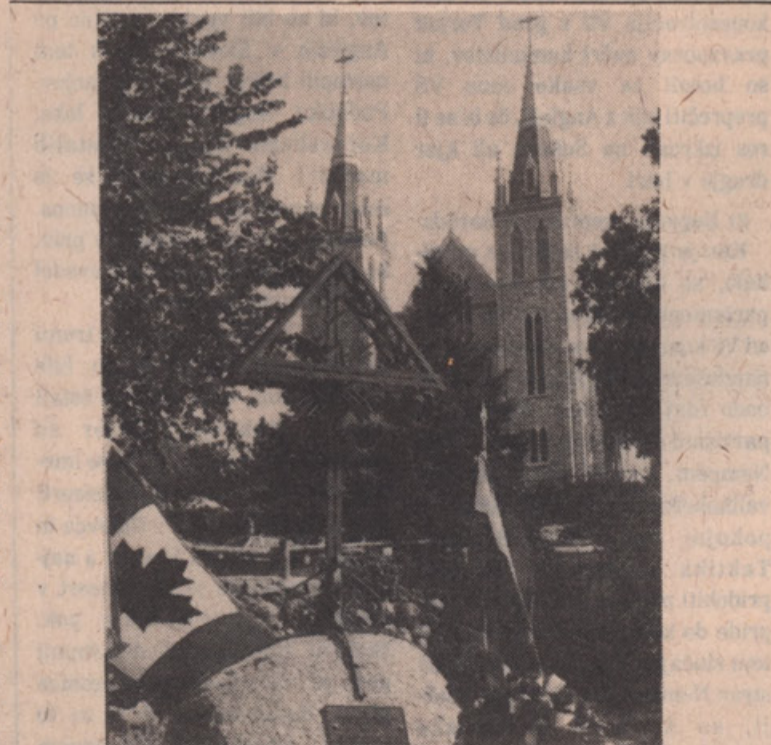
CAPTIVE NATIONS T.V. MASS SUNDAY 2nd AUGUST 1981.

WILLOUGHBY RD. ARTARMON 10 - 11 am.
Live production: Channel 9
PRAYER FOR SLOVENIA

Lord, the Creator of man and nations who gave each of them individual character, language, and culture to grow and develop. Give also to all nations the ability to live in peace and harmony. Many smaller nations have already received the key to their own house — the sovereign state of their own, and made them free masters in their own respective countries. Give the key O Lord also to the Slovene nation soon, without bloodshed, that we Slovenes may live and develop a full personality of a free nation in our own sovereign state.

To the future Slovenian leaders give the grace of the Holy Spirit, that they may govern the nation in the light of God. Save us from the darkness of Communism, and other harmful ideologies which are destructive to the humanity and its healthy spirit.

P. Lord hear our prayer!

Ob romanju Slovencev k slovenskemu križu vojnih žrtev in mučencev revolucije v Midlandu avgusta 1981.

MISLI OB TURJAKU

DOM LIPA

Po vsem, kar sem prestal od komunistov, mi po domu ni bilo še nikoli dolgočas. Le takrat, ko na slikah gledam naše gore in doline, polja in vasi, v katerih sta včasih prebivala sreča mir, je včasih hudo.

Ob teh trenutkih me spominjajo nazaj v dni, ko smo te bisere naše zemlje branili, da bi jih ohranili mladim rodovom. Kot na velikem odru se vrste dogodki, ki v časovni oddaljenosti dobivajo vse večjo vrednost in globlji pomen. Ne vem zakaj, a poleg Vetrinja, ki bo tudi v večnosti združeno z zaslužnjem slovenskega naroda, se mi misel največkrat ustavi ob Turjaku; morda zato, ker bi se ob turjaških dogodkih dalo še marsikaj spremeniti, z Vetrinjem pa je bilo vse končano.

Takrat smo bili mladi in neizkušeni, zato pa tako prežeti idealizma, da smo se komaj zavedali, kako veliko narodno delo opravljamo. Zavedali smo se nevarnosti, toda v obrambo svojih domačih in naših domov smo bili pripravljeno na vsako žrtev, potem ko so komunisti dokazali, da hočejo z revolucijo uničiti vse, kar je sveto, pravično in pošteno. Vsak se je zavedal najprej svojih dolžnosti, razlik med nami ni bilo, slepo smo verjeli le v zmago pravice in nam niti na misel ni prišlo, da bi si v tistih težkih časih kdo drznil igrati se z narodo usodo. Razlike v vodstvu so nam bile neznane in o tem niti slišati nismo hoteli. Predanost ideji nam je zastrla pogled, da nikjer nismo videli kaj slabega, posebno ne v naših lastnih vrstah. Celotno se je začelo slišati, da v Ljubljani ni vse prav, nas to ni motilo, ker pač nismo bili poklicani za reševanje teh vprašanj.

Danes na tisto usodno stanje med vodstvi protikomunističnega tabora gledam vse drugače.

Turjak z nad tisoč žrtvami je posledica nevednosti vodstva, ker je vsaka stranka iskala svojih malenkostnih koristi in to v času, ko bi morala biti edinstvo prva zapoved vseh. Tedaj je protikomunistično vodstvo odpovedalo na celi črti: bilo je nesposobno narod voditi v dneh preizkušnje; bilo je popolnoma nepripravljeno na usodno dogodek ob italijanski kapitulaciji, predvsem pa je bilo nepripravljeno kaj tvegati ali nase sprejeti kakršnokoli žrtev. Največjo napako je naredil podpolkovnik Ernest Peterlin, ki ni hotel na teren in je tako povzročil zmedo v vodstvu, ko je bila odločna komanda življenjskega pomena. Nič manjše odgovornosti pa nima vodstvo Slovenske Zaveze, ki je takega človeka imenovalo za poveljnika vseh Vaških Straž v ljubljanski pokrajini.

Tako nečastno je odpovedal poveljnik.

Bile pa so še druge, prav tako usodne napake:

1) Koncentracija Vaških Straž v grad Turjak. Pokojni pater Odilo Hajnsšek, OFM, je bil trdno prepričan, da je ta načrt Peterlinu sugeriral student Milan Kobal, ki se je kot organiziran komunist vrnil v vrste Križarjev in je kot tak preko duhovnika Andreja Križmana imel velik vpliv na Peterlina, ki je bil veren človek. Tako je bila koncentracija VS v grad Turjak pravzaprav načrt komunistov, ki so hoteli za vsako ceno VS prepričati stik z Angleži, če bi se ti res izkrcali na Sušaku ali kjer druge v Istri.

2) Beganje preprostega naroda

Kar je popolni zmede še manjkalo, so opravili takoimenovani parlamentarci, ki so pridno tekali od VS k partizanom, obenem pa so naučeno pridigali ljudem, da se bodo zdaj vsi (vaški stražarji in partizani) skupaj borili proti Nemcem. Najbolj vidna sta bila velikolaški župan Paternost in pokojni dr. Franc Blatnik. Taktika partizanov je bila pridobiti na času in čakati, če res pride do izkrcanja Zaveznikov. V tem slučaju bi partizani stopili na stran Nemcev. Da bi bil posel lažji, so že pred italijansko kapitulacijo, zjutraj 8. septembra, napadli četnike v Grčaricah in jih po dvodnevnem obleganju in bor-

bah prisilili k predaji. Kaj so takrat mislili poveljniki VS, da niso zaradi svoje varnosti šli na pomoč obleganim četnikom, je nerazumljivo.

3) Zapečateni pisma, ki so poleg razdelitve slovenske narodne vojske v določena okrožja vsebovala tudi povelje za koncentracijo v grad Turjak. Se zdaj ni točno dognano, kdo je ta pisma dobil. Po poročilu Andreja Glušiča v rokopisu "Desetletje viharjev", naj bi ta pisma prejeli vsi poveljniki VS, a izgleda, da mnogi o tem niso nič vedeli. Strogo je bilo tudi rečeno, da poveljniki smejo ta pisma odpreti šele v slučaju kapitulacije.

Ze samo ta odlok je višek vojaške nezrelosti. V trenutku laške kapitulacije bi bilo treba imeti načrt izdelan in vedeti, kaj storiti. Tako pa so oficirji po svoji

preudarnosti šele začeli pripravljati možnost na novo situacijo, kar je imelo za posledico, da so se mnoge posadke razšle (zahodno od Ljubljane vse), ker je bila miselnost vaških stražarjev varovati svoje domove, ne sosednih vasi. Medsebojne zveze so bile že prej slabe, zdaj so odpovedale popolnoma. Na drugi strani pa so komunisti imeli z Italijani že nekaj dni pred kapitulacijo pogodbo o predaji vojske in vsega orožja partizanom. Kot pogoj premirja je točka 3c te pogodbe določala tudi, da morajo Italijani razorožiti vse bele in plave posadke, ki bi se same ne predale.

Ce ob vsem tem pogledamo še na razmerje sil nasprotujočih si taborov, bo vojska in moralna odgovornost vodstva še bolj vidna. Komunistični viri kažejo, da so partizanske brigade tik pred italijanskim razsulum štele

približno 2500 mož. Bitenc pa poroča, da je protikomunistična vojska štele 8000 mož. Torej na vsakega partizana pridejo več kot trije vaški stražarji ali četniki. Da bi ta vojska pod vodstvom, ki bi se zavedalo svoje odgovornosti do naroda, z malo korajže in rizika z lahkoto zaobrnila tek zgodovine, ni treba poudarjati. Nešteto sem že slišal ugovore, češ, da so bili to računi visoke politike, zato nismo mogli nič spremeniti. K temu se upam reči, da smo jim priliko ali vzrok za tako politiko dali sami.

Res je nemogoče reči, kakšna bi bila reakcija prihajajočih Nemcev, gotovo pa je, da bi morale biti VS in četniki tisti, ki bi razorožili Italijane in prepričali, da je partizanstvo v nekaj dneh naraslo na 6000, ne v številu predane italijanske vojske, ki je

na strani partizanov s tanki, topovi in drugim težkim orožjem nabijala po VS in četnikih.

Upoštevač Nemce bi v naš slabšem slučaju bila rešitev položaja samo nekajdnevna, a ker je bilo vodstvo nepripravljeno, je napravilo tudi to. Pa ne samo trenutni položaj, nakopalo si je tudi posledice, ki so temu sledile. Ne pozabimo, da se je šele z uničenjem Turjaka tehtnica vojaške zainteresiranosti pri Angležih prevesila v prid Tita. Če bi protikomunistične sile tedaj s partizanstvom opravile, bi Britanci, kramarji kakršni so, dvakrat premislili, koga bodo podpirali. Temu so privedla svojo težo razna nesoglasja v begunski vladi, komunistična internacionala je povečala svojo propagando v prid partizanov in tako je demokratičnaureditev Jugoslavi-

je propadla že ob Turjaku.

Borba za golo življenje se je s partizanskim terorjem tako zaostila, da se nihče ni spraševalo upravičenosti naše obrambe in tudi nihče ni mislil, da bi v tej zmedbi kdo odpovedoval. Razbičani in raztepeni narod se je še enkrat zbral v obrambo svoje zemlje in svojih, a ker se politično vodstvo ni zavedalo preteklih napak, se od njih tudi ni nič naučilo, zato so tudi sadovi te politike "čakanja na pravi čas in slepega zaupanja v Angleže" ostali enaki, samo število žrtev je od turjaških 1.500 ob koncu vojne poskočilo na 15.000 in več.

In s tem maslovom na glavi se otrešamo krivde in čakamo... še zdaj... 36 let pozneje. narod, ki je žrtvoval toliko tisoč mladih življenj pa trpi in upa in čaka rešitve. Od kod? — Stane Pleško

Moji vtisi is potovanja po Goriškem in Koroški

Na povabilo pevovodje ing. F. Gorenška in ga. Tischlerjeve iz Celovca sem se pridružil clevelandskemu zboru "Korotan" na njegovi turneji po Goriškem, Tržaškem in Koroškem, le s to razliko, da sem potoval sam, nekaj dni kasneje! V Gorico sem prispel le dobre pol ure pred začetkom koncerta in dvorana Katoliškega doma je bila že polna, a ljudje so kar še prihajali ter stali v obsežni veži pred dvorano. Pristrčen je bil sprejem in pozdravi mladim ameriškim pevcem in pevkam so se vrstili drug za drugim. Po koncertu je bila zunanja igrašča prosta zabava in ples ob igranju ansambla Hlade iz Steverjana. Tudi moški zbor M. Filej pod vodstvom g. Klanjščka nam je zapel nekaj pesmi v pozdrav in šele pozno v noč so se ljudje razhajali. Naslednji večer pa smo se poslovili od primorskih rojakov na Števerjanu in zjutraj mahnilo iz avtobusi proti Koroški. Med potjo je zbor Korotan obiskal sv. Višarje, kjer jih je že pričakala skupina pevk in pevcev koroškega zbora Gallus, med njimi ga. Tischler in duhovnik g. Hanzej Olip doma iz Sel. Njegov brat Toni in še nekaj koroških prijateljev so nas zapeljali v Sele, kjer župnikuje g. Matko in na domačijo trdne slovenske družine Olip. Blizu Košate se nahaja ta kmetija Olipovih in pogled na naše Karavanke je bil prekrasen, kajti vreme nam je bilo naklonjeno. Gotovo pa je vsakdo občutil v srcu grenkobo, ko je gledal slovenske vase le z nemškimi napismi, ko bi vendar po členu 7 moralo biti 56 vasi z dvojezičnimi napismi! Upamo, da bodo Avstrijci vendar enkrat popravili to krivico, ki jo delajo našim koroškim rojakom!

Povzpeli smo se tudi na Dobrač in si od tam ogledovali Ziljsko dolino in dolino reke Drave, ki si utira pot proti Beljaku. Lepa je, polna spominov. Brez dvoma pa je bil eden najvažnejših dogodkov na Koroškem obisk v Vetrinju, kjer je pri sv. daritvi somaševalo kar osem duhovnikov! Kako lepo je pridigal Vogrški župnik, ko se je spomnil z molitvijo 12 tisoč slovenskih fantov, ki so bili vrnjeni nasilno po Angležih v Slovenijo in s tem nastopili križev pot do Teharjev, Podutika, Zagorja, Škofje loke, Kočevskega Roga in ostalih morišč!! Marsikateremu se je solza utrnila na lico in g. mons. Bazniku je zastala beseda v grlu, ko je v angleškem jeziku prevedel govor Vogrškega župnika!

Ker je Korotan nastopil s tremi koncerti na Koroškem so bile potrebne tudi vaje. Zato so ostali dan v Mohorjevi, kjer so večinoma vsi stanovali, da so imeli pevsko vajo! Vsi trije koncerti so dobro uspeli, tako v Celovcu in Ločah (ob Baškem jezeru) a najbolj pristrčen pa je bil koncert v Smihelu, rojstnem kraju pok. škofa dr. Rožmana! Med častnimi gosti je bila tudi koroška pesnica Milka Hartmanova, ki je za to priliko ameriškim Slovincem napisala posebno posvetilo! Prijazni župnik g. Srijenc, njegov kaplan g. Marian Schuster, učitelj

sam na Koroškem, pa ne za dolgo! Obiskali so me v Hodišah g. in ga. Osredkar in prof. Janko Slana moj nečak!

Bil sem vsaj šestkrat pri Gospej Sveti in vedno mi je bilo hudo, ko sem šel mimo župnišča, kjer župnikuje g. Muher rodom Slovenec, a je zatajil svoj materinski jezik in noče več slišati slovenskega jezika! Mirno pa lahko izjavim, da dokler bo Koroška imela še zavedne slovenske duhovnike, se nam ni treba bati, da bi se Korošci odtujili! Na žalost pa sem opazil precej nemškuterstva okoli Skocijana, Vrbe, Pertiče in na splošno vasi ob Vrbskem jezeru, kjer je razvit turizem! Naj omenim še prijeten večer, ki so nam ga pripravili letošnji mladi maturanti iz Celovške gimnazije za nas tri Torontčane (g. in ga. Osredkar in mene) v št. Primož, kjer župnikuje blagi g. Franc Kristof. Prisoten je bil tudi ves ansambel "Mladi mi", ki je letos v začetku julija nastopil na slovenskem letovišču ob proslavi Katoliškega dneva in trikrat na torontski televiziji. Tudi njihovi starši došli na ta poslovljni večer in razvil je prijeten razgovor, ki je trajal pozno v noč!

Ostalo mi je še nekaj dni na Koroškem, katere pa sem porabil za svoje sorodnike ki so me prišli obiskat. Tudi ravnatelj Mohorjeve sem bil večkrat in imeli smo resne pomenke in debate o položaju koroških Slovincem Avstriji in težavami s katerimi se morajo boriti!

Dragi prijatelji! Ne morem se otesti navade, da zdaj, ko smo se telesno podprli, povem še kratko misel za naša srca. Morda ni najbolj primerno, da veseli večera mešam z žalostnimi spomini, a mimo tega ne smemo. Na videz od lanskega leta ni nobene spremembe — isti obrazi, isti garaci. Vsak po svoje delamo, da bi bil ta naš banket čim lepši. Če bo finančni uspeh, bodo tega veselili naši invalidi in potrebni, a veliko več so vredne moralne vezi, ki jih takile večeri znova spletajo, znova potrjujejo stara prijateljstva in ohranjajo idejo, za katero so že pred 36-timi leti mislili, da jo za vedno zasipajo. Ta velika K zaključku bi pristavil eno željo, da bi mi izseljenci in zamejci skupno sodelovali pri takih podvigih, kot je to letos storil clevelandski pevski zbor "Korotan"!

DRUGO SLOVENCY

• PRIČE KOČEVSKIH KOMUNISTIČNIH POKOLOV NA DOMOBRAKEM BANKETU.

3. oktobra je v Torontu na banketu protikomunističnih borcev društva „Tabor“ njihov predsednik g. Stane Pleško imel priložnostni govor, ki ga tu vsled aktualnosti v celoti objavljam!

Uredništvo.

Dragi prijatelji! Ne morem se otesti navade, da zdaj, ko smo se telesno podprli, povem še kratko misel za naša srca. Morda ni najbolj primerno, da veseli večera mešam z žalostnimi spomini, a mimo tega ne smemo.

Na videz od lanskega leta ni nobene spremembe — isti obrazi, isti garaci. Vsak po svoje delamo, da bi bil ta naš banket čim lepši. Če bo finančni uspeh, bodo tega veselili naši invalidi in potrebni, a veliko več so vredne moralne vezi, ki jih takile večeri znova spletajo, znova potrjujejo stara prijateljstva in ohranjajo idejo, za katero so že pred 36-timi leti mislili, da jo za vedno zasipajo. Ta velika

K zaključku bi pristavil eno željo, da bi mi izseljenci in zamejci skupno sodelovali pri takih podvigih, kot je to letos storil clevelandski pevski zbor "Korotan"!

Pozdrav vsem
B. Potočnik

družina nocoj spet potrjuje, da je človeka umoriti razmeroma lahko, ideje pa ni mogoče ubiti. Včasih se čudim, da po toliko letih sploh še obstajamo, saj so bili časi, ko je bilo v Torontu vse proti nam. Po drugi strani pa drugače biti more: Nocoj so med nami trije, ki so prišli iz kočevskih grobov: France Dejak, France Kozina in Milan Zajec. Ti so priče, da je v eni noči padlo v množični grob nad tisoč življenj in vedo, da je kri tekla kot reka. To so dela tistih, ki so se v imenu OF borili za svobodo in mir. Mi pa vemo, da na krvi ni bodočnosti, zato verujemo v zmago pravice kot v jutrišnji dan. Sicer nikomur ni dano vedeti čase in okoliščine, kdaj in kako bo prišlo, a dan vstajenja pride, ker človek je rojen za svobodo ne za suženjstvo. Čeprav raztreseni na vse konce sveta, smo del slovenskega naroda, ki hoče živeti. Za to pravico je plačal najvišjo ceno, ceno krvi, zato mora znova dobiti ukradeno mu svobodo. K temu delu smo v teku zgodovine policani vsi. Naši bratje so v svojem času doprinesli najvišjo žrtev, mi smo tu, da svetu povemo, za kaj so se borili ter zakaj in kako so bili pomorjeni, in ko se bomo mi umaknili, bodo morali naši otroci sprejeti to delo. Verjetno bodo izbrali druge poti, nam nerazumljive, a dokler bo njihov ideal pomoč narodu, iz

Na zemljišču Doma Lipa se kažejo sadovi pridnih rok. Za skrbno varstvo in delo na tem kraju zaslužita gg. Hace in Bogataj vso našo zahvalo. Spomladi sta pripravila za prodajo najrazličnejše sadike, vzdrževala travo, sadila drevje in splošno desegla, da je ta kraj v prikupnem in dostojnem stanju. Tu je zrastle vsa zelenjava, ki smo jo rabili za veliki piknik Doma Lipa 26. julija v Slovenskem parku pri Hamiltonu. Kljub slabemu vremenu je vladalo veselo razpoloženje. Velika nova dvorana je sprejela vse obiskovalce. Zabavali so jih do pozne večera Veseli Alpinci.

Na tem mestu se odbor Doma Lipa iskreno zahvaljuje odboru Slovenskega parka za uporabo njihovih prostorov, za vso pomoč in prijateljsko sodelovanje ter za velikodušni dar vstopnine. Cisti dobiček piknika 26. julija je 2535 dolarjev. Dosegli pa smo še drugi namen. Ideja slovenskega starostnega doma je ta dan povezala naše rojake iz Kit-

chenerja, Hamiltona, Toronta in okoliških krajev. Starost in njene naloge nikomur ne prizanašajo. Slej ali prej bomo srečali to tujko, ki bo postala naša zvesta spremljevalka. Upajmo, da bomo z njo vstopili v Dom Lipa in po delovnem poletju v miru in domačem ozračju šteli svoje jesenske ure.

Do takrat pa moramo upravititi še mnogo dela. Da bo Dom Lipa postal realnost je predvsem potrebna živa skupna misel, radodarno srce in načrtno poklicno delo. To pa potrebuje časa in nogo vztrajne volje, kar upamo, da imamo.

Spominjamo se pokojnih z darom Domu Lipa. Gradimo Meršolov sklad za zdravstveni oddelek v Domu Lipa. Anica Resnik

katerega smo izšli, se za bodočnost ni treba bati. Eno pa je zelo važno: pri delu za narod bo moral vsak graditi na žrtvi naših domobrancev in dokončati delo, ki so ga oni začeli. Brez tega temelja bo vse zidano na pesek. Komunistična ureditev družbe, čeprav jo nekateri tako hvalijo, je obsojena na propast, ker je zgrajena na laži, sovraštvu in na krvi doobrancev. Prišlo bo do priznanja krivde in takrat si bosta kesanje in odpuščanje podala roko za mir in resnično svobodo. Ne naveličajmo se delati za ta veliki dan, saj v delu je uspeh, žrtev naših bratov pa je blagoslov, ki kot termiti razjeda stavbo tiranije.

V ONTARIO RASTE SKORAJ VSE KAR POTREBUJETE.

Ontario proizvaja tako razsežno in različno svežo in predelano hrano, da lahko najdeš skoraj vse, kar rabiš za pripravo priljubljene hrane za tvojo družino. Zato glej za "Foodland Ontario" znak, kjer kupuješ, in postreži tvoji družini najbolj svežo in najfinejšo kvaliteto razpoložljive hrane.

Dobre stvari rastejo v Ontario.

Ontario
Ministry of Agriculture and Food

Lorne Henderson William Davis
Minister Premier

Ontarijska vlada dela da pomaga ljudem.